

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Úřad vlády České republiky

Zpráva za rok 2019

o plnění

**Akčního plánu prevence domácího
a genderově podmíněného násilí na léta 2019 –
2022**

Úřad vlády ČR

červen 2020

Seznam zkratek:

Akční plán – Akční plán prevence domácího a genderově podmíněného násilí na léta 2019 – 2022

APIC ČR – Asociace pracovníků intervenčních center České republiky

BKB – Bílý kruh bezpečí

ČR – Česká republika

Istanbulská úmluva – Úmluva Rady Evropy o prevenci a potírání násilí na ženách a domácího násilí

MK – Ministerstvo kultury

MMR – Ministerstvo pro místní rozvoj

MPSV – Ministerstvo práce a sociálních věcí

MŠP – Ministerstvo spravedlnosti

MŠMT – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

MV – Ministerstvo vnitra

MZd – Ministerstvo zdravotnictví

NNO – nestátní nezisková organizace

OSPOD – orgány sociálně-právní ochrany dětí

proFem – proFem - centrum pro oběti domácího a sexuálního násilí

Rada – Rada vlády pro rovnost žen a mužů

Rosa – Rosa – centrum pro ženy

Strategie – Vládní strategie pro rovnost žen a mužů v České republice na léta 2014 – 2020

ÚV ČR – Úřad vlády České republiky

Výbor – Výbor pro prevenci domácího násilí a násilí na ženách

Zpráva – Zpráva za rok 2019 o plnění Akčního plánu prevence domácího a genderově podmíněného násilí na léta 2019 - 2022

1. Úvod

Akční plán prevence domácího a genderově podmíněného násilí na léta 2019 – 2022 (dále jako „Akční plán“) je v pořadí třetím samostatným strategickým dokumentem vlády ČR v oblasti prevence domácího a genderově podmíněného násilí. Jeho cílem je přispět ke zlepšení postavení obětí a zlepšit systém prevence těchto forem násilí. Akční plán navazuje na předchozí Akční plán prevence domácího a genderově podmíněného násilí na léta 2015 – 2018 a Vládní strategii pro rovnost žen a mužů v České republice na léta 2014 – 2020.

Zpráva za rok 2019 o plnění Akčního plánu (dále jako „Zpráva“) obsahuje vyhodnocení naplňování jednotlivých úkolů Akčního plánu s termínem plnění v roce 2019, shrnutí statistik ohledně výskytu domácího a genderově podmíněného násilí¹ včetně zhodnocení jejich vývoje, přehled odborných studií v této oblasti, informace o postupu při ratifikaci a implementaci Úmluvy Rady Evropy o prevenci a potírání násilí na ženách a domácího násilí a shrnutí zásadních aktivit nestátních neziskových organizací v této oblasti.

Zpráva byla vypracována sekretariátem Rady vlády pro rovnost žen a mužů ve spolupráci s Výborem pro prevenci domácího násilí a násilí na ženách (dále jako „Výbor“) na základě podkladů poskytnutých jednotlivými rezorty. Výborem byla zpráva schválena per rollam dne 31. března 2020. Radou vlády pro rovnost žen a mužů byla Zpráva schválena per rollam dne 25. června 2020.

2. Vývoj v oblasti domácího a genderově podmíněného násilí

2.1. Statistické informace o výskytu domácího a genderově podmíněného násilí

Zpráva obsahuje podrobný přehled statistických údajů shromažďovaných v rámci statistických ročenek kriminality a intervenčních center. Přes omezenou vypovídací hodnotu však mohou statistické údaje Policie ČR a Asociace pracovníků intervenčních center ČR (dále jako „APIC ČR“) poskytnout zajímavé srovnání a informace o vývoji v oblasti domácího a genderově podmíněného násilí. Vždy je však potřeba mít na zřeteli, že se jedná pouze o malou výše skutečného počtu případů.

¹ V této souvislosti je třeba uvést, že domácí a genderově podmíněné násilí je jednou z příčin a důsledků genderové nerovnosti ve společnosti. Domácí a genderově podmíněné násilí nelze vnímat jako izolovaný problém, ale jako projev nerovnosti napříč celou společností. Při přijímání preventivních opatření je tedy třeba zaměřovat se jednak specificky na problematiku genderově podmíněného násilí a domácího násilí, ale rovněž na odstraňování genderové nerovnosti jako takové.

Graf č. 1: Počet vykázaných osob dle údajů Asociace pracovníků intervenčních center ČR v letech 2008 - 2019²

Podle evidence intervenčních center bylo v České republice v období v roce 2019 zaznamenáno 1256 případů vykázaní násilné osoby ze společného obydlí na základě rozhodnutí Policie ČR (dle zákona č. 135/2006 Sb.). Ve srovnání s rokem 2018 je to o 30 případů vykázaní méně. Nejvyšší počty vykázaní byly v roce 2019 zaznamenány v hlavním městě Praha (177 případů), Ústeckém kraji (159 případů) a Moravskoslezském kraji (124 případů).³ Po zohlednění počtu obyvatel v jednotlivých krajích připadá nejvíce vykázaní na Ústecký kraj (1 vykázaní na 5 162 obyvatel).⁴

V rámci celkového počtu vykázaní označila Policie ČR 2076 osob za ohrožené, z toho 160 mužů, 1245 žen a 671 nezletilých dětí. Nejčastěji se jednalo o případy násilí ve vztahu soužití nezletilé dítě - rodič (523 případů) a druh družka (454 případů). Nejohroženější věkovou kategorií osob ohrožených představovala kategorie 27 - 40 let (514 případů). V případech vykázaní se jednalo o 729 domácností s nezletilými dětmi, v nichž vyrůstalo 1372 dětí.⁵ Z těchto údajů vyplývá, že za osoby ohrožené byla označena přibližně pouze polovina dětí vyrůstajících v rodinách, kde došlo k vykázaní násilné osoby.

Osoby ohrožené podaly k příslušným okresním soudům celkem 1382 návrhů na předběžná opatření (dle ust. § 405 a následujících zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních), z toho v 611 případech v návaznosti na vykázaní. V případech vykázaní je intervenční centrum povinno dle § 60a, zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách kontaktovat do 48 hodin od doručení úředního záznamu o vykázaní osobu ohroženou a nabídnout jí navazující sociální pomoc. Z celkového počtu vykázaní v roce 2019 osoby ohrožené v 1510 případech pomoc intervenčního centra přijaly, v 657 případech nabízenou pomoc intervenčních center nevyužily.⁶

V rámci nízkoprahových kontaktů vyhledalo ve sledovaném období pomoc intervenčních center v ČR celkem 6951 ohrožených osob, z toho 5882 žen a 600 mužů. V soužitích bylo násilnému jednání přítomno, příp. vystaveno 469 dětí. Nejčastěji v roce 2019 zažívaly osoby

² Statistické výstupy jsou zpracovávány na základě dat intervenčních center v České republice (§ 60a), zák. č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. Statistická data poskytla Asociace pracovníků intervenčních center ČR, z.s. Blíže viz < http://www.domaci-nasili.cz/?page_id=255 >.

³ Ibid.

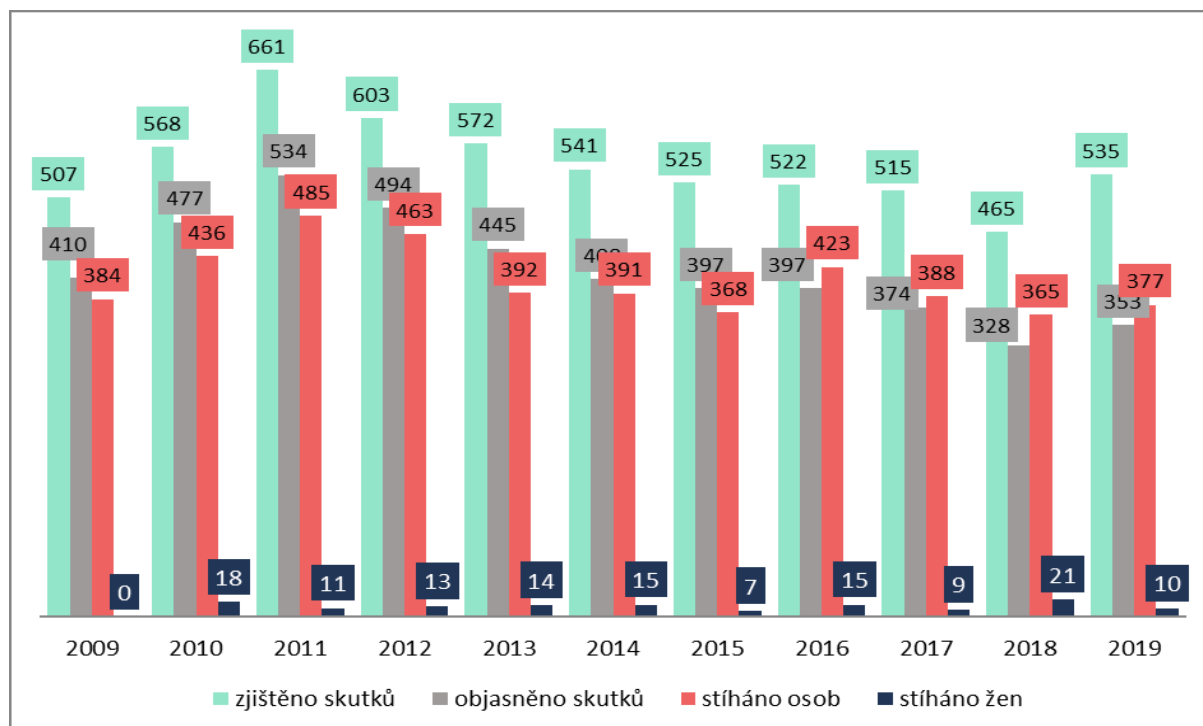
⁴ Po přepočtu vykázaní podle počtu obyvatel v jednotlivých krajích by připadlo v Praze 1 vykázaní na 7450 obyvatel, v Ústeckém kraji 1 vykázaní na 5 162 a v Moravskoslezském kraji 1 vykázaní na 9 820 obyvatel. Srovnáno podle dat ČSÚ k 31.12.2019.

⁵ Statistické výstupy jsou zpracovávány na základě dat intervenčních center v České republice (§ 60 a), zák. č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. Statistická data poskytla Asociace pracovníků intervenčních center ČR, z.s. Blíže viz < http://www.domaci-nasili.cz/?page_id=255 >.

⁶ Ibid.

ohrožené násilí v manželském soužití (1659 případů), ve vztahu druh-družka (871 případů) a ve vztahu bývalý druh-družka (466 případů).⁷

Graf č. 2: Počet trestných činů týrání osoby žijící ve společném obydlí 2010 – 2019⁸

V roce 2019 bylo zjištěno celkem 535 případů tohoto trestného činu. Oproti předchozímu roku došlo k nárůstu o 70 případů. Ze stíhaných osob za trestný čin týrání osoby žijící ve společném obydlí tvořily v roce 2019 ženy 1,9 %. Oproti předchozímu roku se jedná o pokles 3,9 procentního bodu v podílu žen na tomto trestném činu.

Tabulka č. 1: Počet trestných činů nebezpečné pronásledování 2010 - 2019⁹

Nebezpečné pronásledování	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
zjištěno skutků	537	535	485	520	490	487	395	337	363	358
objasněno skutků	390	410	349	380	373	355	288	238	259	260
stíháno osob	314	380	321	328	318	282	309	268	272	289
stíháno žen	35	27	38	27	29	29	27	26	25	24

Trestný čin nebezpečné pronásledování je Policií ČR evidován od roku 2010, kdy došlo k jeho zakotvení v trestním zákoníku. Nebezpečné pronásledování („stalking“ - stopování, přiblížení se, pronásledování) je obsesivní fixací známého nebo neznámého pachatele na určitou osobu, kterou pak obtěžuje systematicky a úporně nevyžádanou a nechtěnou

⁷ Statistické výstupy jsou zpracovávány na základě dat intervenčních center v České republice (§ 60 a), zák. č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. Statistická data poskytla Asociace pracovníků intervenčních center ČR, z.s. Blíže viz < http://www.domaci-nasili.cz/?page_id=255 >.

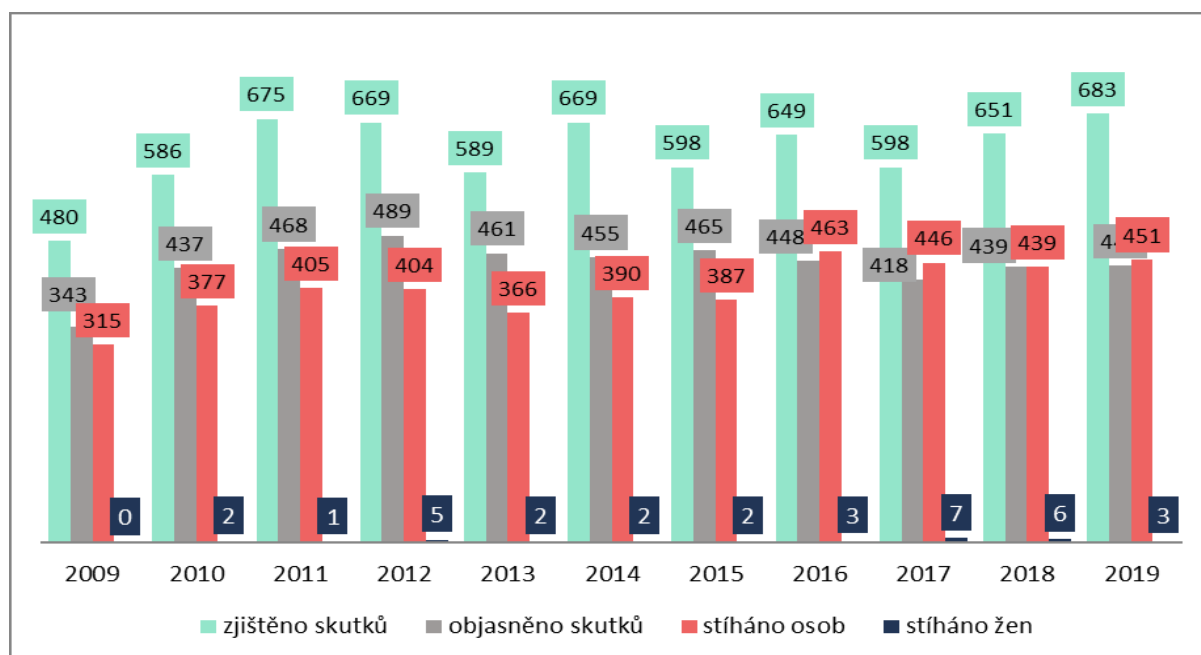
⁸ Statistické přehledy kriminality jsou dostupné online na URL: <<http://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2019.aspx>>.

⁹ Zdroj: Policie ČR: <<http://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2019.aspx>>.

pozorností. Pachatel pronásleduje vyhlédnutou oběť dopisy, telefonicky, SMS zprávami či vtíráním se do její blízkosti.¹⁰

V souladu s mezinárodními úmluvami a doporučeními je nebezpečné pronásledování považováno za formu genderově podmíněného násilí. Genderová asymetrie je pak patrná i při pohledu na statistické údaje evidované Policií ČR. V letech 2010 – 2015 tvořili muži 89 – 93 % stíhaných osob. Počet zjištěných skutků nebezpečného pronásledování se v letech 2010 – 2015 pohyboval okolo 500. V letech 2016 a 2017 byl zaznamenán prudký pokles v počtu registrovaných případů následovaný mírným nárůstem v roce 2018. Počet případů v roce 2019 zůstal téměř stejný jako v roce předchozím, bylo zjištěno celkem 358 skutků (pokles o 5 případů). Míra objasněnosti tohoto přechinu se pohybuje mezi 65 a 75 %.

Graf č. 3: Počet trestných činů znásilnění 2010 - 2019¹¹

Trestného činu znásilnění se dopustí, kdo jiného násilím nebo pohrůzkou násilí nebo pohrůzkou jiné těžké újmy donutí k pohlavnímu styku, nebo kdo k takovému činu zneužije jeho bezbrannosti. Změněná dikce v trestním zákoníku s účinností od 1. 1. 2010 umožňuje jako trestný čin znásilnění postihovat i jednání, která podle předchozí právní úpravy bylo možné kvalifikovat jen jako vydírání. Toho bylo dosaženo vypuštěním podmínky bezprostřednosti u pohrůžky násilím, rozšířením jednání i na pohrůžku jiné těžké újmy a rozšířením trestnosti na všechny formy pohlavního styku (dříve jen soulož, obdobný pohlavní styk).¹²

V předchozích letech Policie ČR evidovala přibližně 550 – 700 případů znásilnění ročně. Dle odborných studií se ale jedná o přibližně 5 – 10 % skutečného výskytu znásilnění.¹³ Počet zjištěných trestných činů znásilnění v loňském roce vzrostl z 651 na 683, což představuje nárůst o 32 nahlášených případů a současně nejvyšší počet zjištěných případů za

¹⁰ Blíže viz Šámal, P., Korběl, F.: Trestněprávní postih nebezpečného pronásledování tzv. stalkingu. 2010. ASPI.

¹¹ Statistické přehledy kriminality jsou dostupné online na URL: <<http://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2019.aspx>>.

¹² Blíže viz Gřivna, T.: Trestné činy pro lidské důstojnosti v sexuální oblasti v novém trestním zákoníku. ASPI. 2009.

¹³ Blíže viz např. Home Office Research Study: A Gap or A Chasm? Attrition in Reported Rape Cases. 2005. Dostupné:

<<http://webarchive.nationalarchives.gov.uk/20110314171826/http://rds.homeoffice.gov.uk/rds/pdfs05/hrs293.pdf>>.

posledních 12 let, kdy je tato statistika sledována. Současně došlo k nárůstu počtu objasněných případů znásilnění ze 439 na 441. Míra objasněnosti u ohlášeného znásilnění se činila v roce 2019 65 % (pokles o 2,8 p.b. oproti roku předchozímu).¹⁴ Trestného činu znásilnění se dopouštějí zpravidla muži. Ženy tvořily ve v roce 2019 pouze 0,7 % stíhaných osob.

Tabulka č. 2: Počet trestných činů vraždy motivované osobními vztahy 2008 - 2019¹⁵

Vraždy motivované osob. vztahy	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
zjištěno skutků	100	108	104	103	78	86	74	80	65	71
objasněno skutků	96	98	102	100	71	78	69	77	62	71
stíháno osob	103	101	111	109	71	85	75	82	64	75
stíháno žen	24	11	13	16	12	20	10	19	8	17

K nejzávažnějším trestným činům souvisejícím s domácím násilím patří vraždy motivované osobními vztahy. Ne všechny vraždy motivované osobními vztahy představují vyústění domácího násilí. Ze statistik Policie ČR vyplývá, že v roce 2019 bylo současným nebo bývalým partnerem zavražděno celkem 16 žen.¹⁶ Zároveň je patrné, že vraždy související s domácím násilím tvoří nezanedbatelnou část celkového počtu vražd motivovaných osobními vztahy.¹⁷ Největší počet vražd motivovaných osobními vztahy byl zaznamenán v letech 2010 – 2013. V roce 2019 bylo Policií ČR zjištěno celkem 71 případů těchto vražd, což představuje nárůst o 6 těchto skutků oproti roku přechodnému. Míra objasněnosti vražd motivovaných osobními vztahy dosahovala v roce 2019 100 %.

2.2. Realizované studie o domácím a genderově podmíněném násilí

Stejně jako předchozí souhrnné zprávy obsahuje i tato přehled nejdůležitějších odborných studií o domácím a genderově podmíněném násilí. Tyto studie jsou zásadní pro pochopení celého rozsahu domácího a genderově podmíněného násilí, jeho příčin a dopadů. Cílem této kapitoly je stručně shrnout nejzávažnější z těchto studií realizovaných a publikovaných v roce 2019. Nejedná se tedy o ucelený a vyčerpávající výčet, nýbrž o základní shrnutí.

ProFem v roce 2019 publikoval výsledky výzkumu Násilí v partnerských vztazích u mladých lidí.¹⁸ Výsledky tohoto výzkumu ukazují, že 30 % mladých lidí ve věku 16 - 26 let zažívá či zažilo násilí ve vztahu. Z těchto jsou oběťmi v 61 % ženy či dívky, ve 39 % muži či chlapci. Partnerské násilí mladých nabývá nejčastěji podobu psychického násilí. Mladým lidem se ovšem nevyhýbá ani násilí fyzické, sexuální či stalking. Polovina mladých lidí, kteří se nacházejí v násilném vztahu, zažívá opakovaně ze strany svého partnera či partnerky,

¹⁴ Podle výzkumu Amnesty International je počet odsouzených pachatelů všech případů znásilnění (více než 7000 případů) pouze 2 %, tedy asi 150 pachatelů. Z toho vyplývá nepoměr v míře objasnění nahlášených případů a v míře odsouzení pachatelů. Pokud vezmeme v úvahu míru nahlášení 5 - 10%, jednalo by se o 350 – 700 nahlášení. Je tedy patrné, že většina pachatelů znásilnění odsouzena není. Blíže viz: <<https://www.amnesty.cz/news/1418/nosi-minisukne-o-znasileni-si-koledovala-mysli-si-tretina-cechu>>.

¹⁵ Zdroj: Policie ČR: <<http://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2018.aspx>>.

¹⁶ Ze všech registrovaných skutků, pokud je objektem napadení žena ve vztahu současné nebo bývalé partnerky k pachateli a pokud je následkem napadení smrt.

¹⁷ Blíže viz Vořková, J., Oplatek D.: Vraždy v kontextu domácího násilí. ProFem. 2015. Dostupné z: <http://www.profem.cz/shared/clanky/334/Vrazdy_v%20kontextu%20DN.pdf>.

¹⁸ Blíže viz: <<https://www.profem.cz/shared/clanky/723/proFem%202019%20prehled%20hlavnich%20vystupu%20vyzkumu%20v%20problematice%20partnerskeho%20nasili%20mladych.pdf>>.

extrémní žárlivost a obviňování z nevěry. Velká část osob (41,3 %), které čelí nebo čelily partnerskému násilí, zažila také opakovanou kontrolu, kdy jejich partner/ka trval/a na tom, že musí vědět, kde se nacházejí, s kým jsou a co dělají. Téměř pětina (19,3 %) mladých lidí, kteří čelí nebo čelili partnerskému násilí, zažilo nebo zažívá opakovaně v násilném vztahu facky a násilné strkání. Podobně velký počet mladých lidí (18,7 %), kteří mají nebo měli zkušenost s násilným vztahem, zažil po rozchodu opakovaně vyhledávání ze strany bývalých partnerů či partnerek i přes vyjádření nezájmu se s nimi dále vídat. Téměř 14 % lidí v násilném vztahu zažilo opakované sexuální násilí v podobě nevyžádaných polibků a dotyků. Výrazným aspektem partnerského násilí mladých lidí je také projekce násilí v online prostoru a zneužívání moderních technologií ke kontrole (kontrola a čtení zpráv z partnerova či partnerčina mobilu bez jejich souhlasu opakovaně zažívá 31,3 % mladých obětí partnerského násilí). Dále 25,3 % obětí násilí je opakovaně zahlcováno zprávami, emaily, telefonáty, a to i po skončení vztahu. Nejčastějším dopadem násilí ve vztahu je nemožnost se dlouhodobě soustředit na studium nebo práci. Tento dopad zažívá 43 % mladých lidí, kteří jsou dlouhodobě vystaveni působení některé z forem partnerského násilí. Téměř čtvrtina obětí partnerského násilí (24 %) nepřistupuje k žádnému řešení situace. Pouze minimum obětí partnerského násilí mladých podá v souvislosti s násilím ve vztahu trestní oznámení (2 %) nebo vyhledá odbornou pomoc (2 % linka důvěry). Součástí výzkumu je i komparativní analýza výskytu tohoto násilí v dalších státech. Prevalence partnerského násilí u mladých lidí ve věku 16 – 26 let je v ČR nejvyšší (30 %), následuje Gruzie (28 %), Rakousko (22 %), Chorvatsko (21 %), nejnižší výskyt tohoto násilí mezi zkoumanými zeměmi je pak ve Španělsku (19 %). Výsledky výzkumu poukazují na závažnost a globální rozšířenost fenoménu partnerského násilí mezi mladými.

Institut pro kriminologii a sociální prevenci publikoval v minulém roce viktimizační studii Oběti kriminality. Jednalo se o reprezentativní dotazníkové šetření zahrnující celkem 14 typů kriminálního jednání. Viktimizace byla mapována za poslední 3 roky a posledních 12 měsíců. Sexuální napadení deklarovalo 42 respondentů/ek, tedy 1,3 %. Častěji se jednalo o ženy, studující a respondenty/ky z chudších majetkových poměrů. Téměř polovina těchto případů se stala za poslední rok jednou a jedna třetina dokonce za poslední rok vícekrát než jednou. Domácí násilí se objevilo celkem v 88 případech, co představuje téměř 3% zasažení. Oběti jsou opět častěji ženy, mladší ročníky, ženy v domácnosti či na mateřské dovolené, lidé ze špatně zajištěných domácností. S nebezpečným pronásledováním se setkalo téměř 5 % lidí. Častěji se jednalo znovu o ženy a mladší ročníky. Zatímco delikty proti domácnosti jsou povětšinou policii nahlášeny, závažnější delikty proti osobě zůstávají ve velké míře latentní. Zvláště citlivé případy sexuálního napadení a domácího násilí jsou nahlášeny pouze v pětině případů. V mnohých případech byla důvodem neoznámení nestatečná důvěra obětí ve schopnost policie případ vyřešit. Oběti dále často vyhodnotily, že jim cesta na policii nestojí za námahu, kterou s sebou podání trestního oznámení nese a v některých případech uvedly, že se situace vyřešila sama, bez pomoci příslušných orgánů. Mezi jiné důvody nenahlášení patřil např. strach ze zhoršení situace (domácí násilí) či stud, obava a negativní vztah k policii obecně (stalking). Pokud k nahlášení incidentu na policii došlo, měly oběti s policií často protikladné zkušenosti. Nejméně spokojené byly s aktivitou policie oběti sexuálního napadení a stalkingu. Odborná pomoc je oběťmi využívána velmi zřídka. S ohledem na závažnější následky je to zvláště znepokojující u obětí deliktů proti osobě, kde lze očekávat zvýšenou potřebu odborné pomoci. Mezi důvody pro nevyužití odborné pomoci se nejčastěji objevovalo, že oběti pomoc nepotřebovaly, žádného poskytovatele pomoci neznaly, či nevěřily, že by jim někdo byl schopný v jejich situaci pomoci. Obzvláště znepokojivá je přítomnost konstatování o fyzické či finanční nedostupnosti služeb. Jen necelá pětina všech dotazovaných má povědomí o tom, že v České republice byl nedávno přijat zvláštní zákon na ochranu obětí. Přestože je povinností policejního orgánu informovat oběti trestných činů o tomto zákoně, mají oběti závažnějších deliktů téměř stejné povědomí o zákoně o obětech

jako respondentky a respondenti, kteří se ve sledovaném období obětí trestného činu nestali.¹⁹

V roce 2019 byla zveřejněna také zpráva WAVE obsahující statistické údaje o dostupnosti služeb pro oběti domácího a genderově podmíněného násilí ve 46 evropských zemích. Studie sledovala dostupnost následujících klíčových služeb: azylových domů, odborných poraden, center a specializovaných služeb pro oběti sexuálního násilí. Díky tomuto rozsáhlému sběru dat bylo také možné zjistit současné mezery v poskytování služeb a naplňování standardů stanovených Úmluvou Rady Evropy o prevenci a potírání násilí na ženách a domácího násilí (dále jako „Istanbulská úmluva“). Z výsledků studie vyplývá, že v ČR neexistuje žádná národní linka pomoci určená výhradně ženám. Výhradně obětem domácího a genderově podmíněného násilí jsou k dispozici pouze 3 utajené azylové domy provozované NNO s celkovou kapacitou 86 lůžek a dalších 10 lůžek je výhradně této cílové skupině poskytováno jinou formou utajeného bydlení.²⁰ V ČR tak v současnosti chybí 91 % kapacity lůžek doporučeného standardu. V ČR dále existují pouze dvě poradny pro oběti sexuálního násilí poskytující odborné a právní poradenství – v tomto případě tedy chybí 96 % služeb doporučeného standardu. Centrum pro oběti sexuálního násilí při zdravotním zařízení neexistuje žádné, stejně jako linka pomoci specificky zaměřená na oběti sexuálního násilí. ČR dle zprávy také nedostatečně shromažďuje údaje o odborných podpůrných službách pro ženy – oběti násilí. Statistické údaje o femicidě chybí úplně.²¹

Univerzita Palackého v Olomouci publikovala v loňském roce výzkumnou zprávu České děti v kybersvětě. Součástí výzkumu byl i monitoring rizikového chování v online prostředí. Dominantní formou kybernetické agrese byla klasická verbální agrese, jejímž cílem se stalo přibližně 27 % českých dětí, na dalších místech pak nalezneme průnik do účtu (12,64 %) a zneužití ponižující fotografie dítěte (12,25 %). Zajímavým zjištěním je potvrzení výskytu tzv. sharentingu – přes 1900 dětí (7,8 %) potvrdilo, že rodiče nahráli na internet jejich fotografii či video, přestože s tím dotazovaní a dotazované nesouhlasili. Co se týče oblasti internetového seznamování, 26,77 % respondentů a respondentek (7274 dětí z 27177) potvrdilo, že dostali od jiného uživatele či uživatelsky internetu nabídku na setkání v reálném světě (uživatelé či uživatelsky neznali osobně z reálného světa). Z pozvaných pak na schůzku dorazilo téměř 70 % dětí (5081 ze 7274). Na schůzku mohlo dorazit i jiné dítě, nejde tedy primárně o schůzky s internetovými predátory, přesto se jedná o chování rizikové.²²

V uplynulém roce byl zopakován výzkum Centra pro výzkum veřejného mínění Sociologického ústavu Akademie věd ČR (dále jako „CVVM“) ohledně podpory ratifikace Istanbulské úmluvy ze strany české veřejnosti. Aktuální výzkum CVVM ukázal, že podpora ratifikace této úmluvy u české veřejnosti vzrostla od prosince předešlého roku o 6 p.b. Nyní je pro ratifikaci 24 % veřejnosti. Přes pokračující šíření dezinformací počet odpůrců ratifikace zůstává stejný (13 %). Pro ratifikaci Istanbulské úmluvy je tak dvakrát více lidí než těch, kteří jsou proti. Stále také platí, že Istanbulskou úmluvu podporuje téměř 90 % těch, kteří znají její obsah.²³

Úřad vlády ČR v roce 2019 zveřejnil Rozbor naplňování Úmluvy Rady Evropy o prevenci a potírání násilí na ženách a domácího násilí.²⁴ Hlavním závěrem rozboru je, že v praxi zkoumaných států, ani v doporučeních monitorovacího orgánu GREVIO či Výboru smluvních

¹⁹ Blíže viz: <<http://www.ok.cz/iksp/docs/449.pdf>>.

²⁰ Podle registru poskytovatelů sociálních služeb je ke dni 31. prosince 2019 v České republice registrováno 72 azylových domů pro cílovou skupinu oběti domácího násilí s celkovou kapacitou 2308 lůžek.

²¹ Blíže viz: <https://www.wave-network.org/wp-content/uploads/WAVE_CR_200123_web.pdf>.

²² Blíže viz: <<https://www.e-bezpeci.cz/index.php/ke-stazeni/vyzkumne-zpravy/117-ceske-deti-v-kybersvete/file>>.

²³ Blíže viz: <https://cvvm.soc.cas.cz/media/com_form2content/documents/c2/a5037/f9/pm191107.pdf>.

²⁴ Blíže viz <http://www.vlada.cz/assets/ppov/rovne-prilezitosti-zen-a-muzu/Aktuality/Rozbor-dopadu-Istanbulske-umluvy_4.pdf>, shrnutí rozboru viz <<http://www.vlada.cz/assets/ppov/rovne-prilezitosti-zen-a-muzu/Aktuality/Shrnuti---FINAL-02-08-2019.pdf>>.

stran se nejčastější obavy zaznívající v českém prostředí nenaplnují. Jednou z nenaplněných obav je například prolomení advokátní mlčenlivosti (čl. 28). Žádný ze zkoumaných států však neinformuje o změně povinnosti mlčenlivosti ze strany advokátních profesí. Další častou výtkou byla hrozba potírání biologických rozdílů mezi ženami a muži (čl. 6). Z analýzy ale naopak vyplývá, že jsou zohledňovány specifické potřeby a životní zkušenosti žen (a mužů) a nikoliv jejich potírání. Pokud jde o obavy z potírání genderových stereotypů, zkoumané státy usilují pouze o potírání stereotypů, které přispívají k ospravedlňování násilí na ženách či znesnadňují oběti opustit pachatele (tedy žádné zákazy lidových tradic). „Genderovým“ hlediskem GREVIO rozumí zohledňování specifických potřeb žen a reflektování skutečnosti, že nerovnosti mezi muži a ženami jsou jednou z příčin domácího a sexuálního násilí. Ratifikace úmluvy ve zkoumaných státech také neměla žádný dopad na počet (úspěšných) žádostí o azyl. Nikde nedošlo ani k zavádění tzv. genderové ideologie, pouze vzdělávání o rovnosti žen a mužů (nikoliv „genderová ideologie“) – např. Srbsko začlenilo do učebnic informací o přínosu žen pro vědu, kulturu či umění. V rámci vzdělávání byl důraz kladen také na vzdělávání o kyberšikaně a domácím násilím.

2.3. Informace o postupu při podpisu, ratifikaci a implementaci Úmluvy Rady Evropy o prevenci a potírání násilí na ženách a domácího násilí

Istanbulská úmluva představuje mezinárodněprávní dokument stanovující standardy v oblasti prevence a potírání domácího a genderově podmíněného násilí. Istanbulská úmluva byla k podpisům otevřena 11. května 2011 během 121. zasedání Výboru ministrů Rady Evropy v Istanbulu. Ke dni 11. května 2020 ze 47 států Rady Evropy ratifikovalo Istanbulskou úmluvu 34 států a dalších 11 států ji zatím jen podepsalo. Jedním z těchto států je i Česká republika, která podepsala tuto úmluvu dne 2. května 2016. Jediné státy Rady Evropy, které Istanbulskou úmluvu zatím nepodepsaly, jsou Rusko a Ázerbájdžán. Mezi státy, které se rozhodly neratifikovat Istanbulskou úmluvu, se v loňském roce zařadilo Bulharsko a Slovensko. Evropská unie jako celek přistoupila k podpisu dne 13. června 2017 a v budoucnu plánuje úmluvu rovněž uzavřít.

Evropský parlament dne 28. listopadu 2019 přijal usnesení o přistoupení EU k Istanbulské úmluvě a o opatřeních pro potírání genderově podmíněného násilí, v kterém vyzval Radu EU, aby bezodkladně dokončila ratifikaci Istanbulské úmluvy Evropskou unií na základě širokého přistoupení bez jakýchkoliv omezení a aby prosazovala její ratifikaci všemi členskými státy. Současně vyzval Radu EU a Evropskou komisi, aby zajistily plné začlenění Istanbulské úmluvy do legislativního a politického rámce EU. Evropský parlament mj. dále vyzval zejména Bulharsko, Česko, Maďarsko, Lotyšsko, Litvu, Slovensko a Spojené království, které úmluvu podepsaly, avšak neratifikovaly, aby tak neprodleně učinily a ostře odsoudil pokusy zvrátit již učiněné kroky k provedení Istanbulské úmluvy a potírání násilí na ženách v některých členských státech.²⁵

Usnesením vlády ČR ze dne 8. února 2016 č. 114 bylo ministru spravedlnosti uloženo předložit vládě návrh legislativních opatření k zajištění provádění Istanbulské úmluvy do 30. června 2017. Tato opatření byla zahrnuta do novely trestního zákoníku, která byla publikována pod č. 287/2018 Sb. a která nabyla účinnosti dne 1. února 2019. MSp předložilo návrh na ratifikaci Istanbulské úmluvy do meziresortního připomínkového řízení 2. února 2020. Předložení návrhu na ratifikaci vládě se předpokládá v průběhu roku 2020.

V souvislosti s předložením návrhu na ratifikaci se zvyšuje výskyt dezinterpretací a mýtů ohledně obsahu a cílů Istanbulské úmluvy. Na obdobné obavy v roce 2019 reagovala Evropská komise pro demokracii prostřednictvím práva (tzv. Benátské komise) svým stanoviskem k ústavněprávním dopadům ratifikace Istanbulské úmluvy. Tento poradní orgán

²⁵ Blíže viz: <https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2019-0080_CS.html>.

Rady Evropy pro ústavní a mezinárodní právo publikoval svůj posudek v návaznosti na žádost Arménie o posouzení souladu úmluvy s arménskou ústavou. Benátská komise ve svém posudku došla k závěru, že Istanbulská úmluva nezavádí tzv. genderovou ideologii, nijak nezasahuje do rodinného práva, netýká se práv sexuálních menšin, neupravuje prolomení mlčenlivosti advokátních profesí ani nezavádí automatický azyl pro ženy žádající o azyl. Naopak, dle závěrů Benátské komise Istanbulská úmluva přináší konkrétní opatření pro zlepšení postavení obětí domácího násilí a násilí na ženách, vede k vyšší prevenci tohoto násilí a podporuje mezinárodní spolupráci v této oblasti.²⁶

Z pověření Rady vlády pro rovnost žen a mužů proto Odbor rovnosti žen a mužů ÚV ČR (dále jako „Odbor“) zpracoval Rozbor naplňování Istanbulské úmluvy ve vybraných zemích Rady Evropy.²⁷ Z rozboru vyplývá, že státy po ratifikaci Istanbulské úmluvy přijaly opatření k prevenci násilí na ženách, zintenzivnily osvětové aktivity v této oblasti a často posílily i financování těchto opatření (blíže viz kapitola 2.2).

Odbor uspořádal dne 7. října 2019 v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR konferenci s názvem „Evropské zkušenosti s Istanbulskou úmluvou“ pod záštitou poslankyně a vládní zmocněnkyně pro lidská práva Heleny Válkové a místopředsedkyně Senátu ČR Miluše Horské. Cílem konference bylo reagovat na obavy objevující se v souvislosti s Istanbulskou úmluvou ve veřejné diskuzi prostřednictvím dialogu se zástupci a zástupkyněmi zemí Rady Evropy, které již úmluvu ratifikovaly a prošly hodnocením ze strany GREVIO a mají tak již bohaté zkušenosti s jejím naplňováním. Kromě zástupců a zástupkyň Srbska, Portugalska, Německa, Rakouska, Francie a Švédska na konferenci vystoupila také zástupkyně generální tajemnice Rady Evropy Gabriella Battaini-Draconi a bývalá předsedkyně monitorovacího orgánu GREVIO Ferid Acar. Obě vyzdvihly přijatá opatření k prevenci domácího a genderově podmíněného násilí u států, které již úmluvu ratifikovaly. Obavy vyskytující se ve veřejné diskuzi v ČR ohledně dopadů ratifikace Istanbulské úmluvy se v zemích, které úmluvu ratifikovaly, nepotvrdily.²⁸

2.4. Základní informace o zásadních akcích a výstupech činnosti občanského sektoru v roce 2019

Nestátní neziskové organizace a poskytovatelé sociálních služeb hrají zásadní roli v prevenci domácího a genderově podmíněného násilí a pomoci jeho obětem. Tyto organizace rovněž přispívají ke zvyšování společenského povědomí o problematice domácího a genderově podmíněného násilí, realizují řadu výzkumných projektů a prohlubují kompetence pomáhajících profesí. Následující kapitola stručně shrnuje realizované projekty a zásadní události v oblasti prevence domácího a genderově podmíněného násilí, které proběhly v uplynulém roce v rámci neziskového sektoru.

Organizace Rosa – centrum pro ženy (dále jako „Rosa“) pokračovala v roce 2019 v poskytování služeb obětem domácího násilí: azylového ubytování, odborného poradenství a telefonické krizové intervence. Rosa v roce 2019 v rámci svých preventivních aktivit zahájila kampaň Stopnasili.cz s podporou Avon, v říjnu realizovala výstavu „Tiché svědkyně“ v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR a od března se podílela jako hlavní garant na české

²⁶ Blíže viz český překlad stanoviska Benátské komise: <<https://www.tojervnost.cz/cs/preklad-stanoviska-benatske-komise-k-istanbulske-umluve>>., stanovisko v angličtině dostupné z: <<https://www.coe.int/en/web/istanbul-convention/-/the-venice-commission-adopts-an-opinion-on-armenia-and-the-istanbul-convention>>.

²⁷ Blíže viz <http://www.vlada.cz/assets/ppov/rovne-prilezitosti-zen-a-muzu/Aktuality/Rozbor-dopadu-Istanbulske-umluvy_4.pdf>, shrnutí rozboru viz <<http://www.vlada.cz/assets/ppov/rovne-prilezitosti-zen-a-muzu/Aktuality/Shrnuti---FINAL-02-08-2019.pdf>>.

²⁸ Blíže viz <<http://www.vlada.cz/cz/ppov/rovne-prilezitosti-zen-a-muzu/aktuality/tiskova-zprava-obavy-z-istanbulske-umluvy-se-v-ostatnich-statech-nenaplnuji-176766/>>.

verzi aplikace Bright Sky pro oběti domácího násilí společně s Nadací Vodafone ČR. V rámci prevence Rosa dále vydala publikaci „A já jsem ho milovala“ s příběhy žen, které prožily násilí včetně pohledu terapeutky. V rámci projektu „Rok jinak“ ROSA zahájila digitalizaci jako nutný předpoklad k rozšiřování služeb pro oběti domácího násilí a posílení týmu.

Organizace proFem pokračovala v roce 2019 v rozmanité činnosti, která zahrnuje také sociální a právní služby pro oběti domácího a sexuálního násilí. V rámci osvětové činnosti byl realizován kulatý stůl a tisková konference k problematice partnerského násilí dospívajících a mladých, kde byly představeny výsledky kvantitativního mezinárodního výzkumu mapujícího prevalenci a formy tohoto násilí (blíže viz kapitola 2.2) a diskutovány možnosti prevence a osvěty v tématu.²⁹ Organizace uspořádala také mezinárodní konferenci k problematice sexuálního násilí určenou především pomáhajícím odborníkům a odbornicím.³⁰ Mezi další osvětové aktivity organizace v roce 2019 patřilo osvětové video s názvem „Trauma se mýdlem nesmyje“, které se věnuje tomu, jak sexuální násilí dopadá na oběti a jak je klíčová citlivá komunikace okolí s obětí.³¹ Pro oběti sexuálního násilí a jejich blízké pak byla vytvořena brožura obsahující praktické právní informace, vzory soudních podání nebo informace objasňující povahu a dopady sexuálního násilí.³² V neposlední řadě vzniklo také pět informačních videí, které spolu s podrobnějšími články na webu organizace cílí na zvýšení informovanosti o právech obětí trestných činů v průběhu trestního řízení, možnostech finanční kompenzace nebo roli svědka.³³

Persefona se v roce 2019 nadále věnovala dlouhodobé komplexní pomoci dospělým obětem domácího násilí, sexuálního zneužívání a znásilnění v rámci Jihomoravského kraje. Rozvíjela program terapií násilných osob v rámci Brna a Jihomoravského kraje a zaměřovala se na komplexní řešení problematiky domácího a sexuálního násilí. V roce 2019 realizovala na samostatném detašovaném pracovišti v Brně individuální terapie pro původce násilí, ale i párové terapie s původci násilí a oběťmi i páry trpícími vzájemným násilím. Organizace Persefona pořádala v roce 2019 především preventivní akce: ve spolupráci s organizací Spondea uskutečnila konferenci s názvem „Násilí pod kontrolou: Jak účinně motivovat ke zvládání agrese“ a organizovala besedy s promítáním filmu „Zuřivec“. Dále také vzdělávala odbornou veřejnost prostřednictvím kurzů v tématech jako např. komunikace s obětí domácího násilí či oznamovací povinnosti vyplývající z trestního zákoníku.

Acorus v roce 2019 pokračoval v poskytování pobytových a ambulantních služeb pro oběti domácího násilí a jejich děti. Acorus kromě svých základních registrovaných sociálních služeb pro oběti domácího násilí a akreditované služby Poskytování právních informací obětem trestných činů v kontextu domácího násilí v roce 2019 realizoval řadu preventivních akcí v podobě besed pro studenty středních škol, kurzů akreditovaných MPSV pro odbornou veřejnost a osvětové, vzdělávací a benefiční akce pro laickou veřejnost s cílem upozornit na problematiku násilí a na způsoby a možnosti, jak obětem pomoci. V roce 2019 proběhl již šestý ročník charitativního pochodu „Šlapeme násilí na paty“ v rámci projektu „Stop domácímu násilí“ podpořeného mobilní aplikací EPP od Skupiny ČEZ – Pomáhej pohybem. Je to jedna z mnoha akcí, kdy se organizaci osvědčilo propojení tématu domácího násilí se sportovními aktivitami. V loňském roce byla také zahájena příprava nových projektů „Chatové poradenství“ a „Krizová pomoc dětem“, které rozšíří nabídku poskytovaných služeb organizace Acorus.

²⁹ Blíže viz: <<https://www.profem.cz/cs/o-nas/novinky/a/kulaty-stul-k-tematu-partnerske-nasili-dospivajicich-a-mladych>>.

³⁰ Blíže viz sborník příspěvků z konference: <<https://www.profem.cz/cs/o-nas/novinky/a/sbornik-z-konference-prolomit-mlceni>>.

³¹ Blíže viz: <<https://www.profem.cz/cs/vydali-jsme/video/a/trauma-se-mydlem-nesmyje>>.

³² Blíže viz: <<https://www.profem.cz/cs/vydali-jsme/publikace/a/nejste-na-to-sama-informace-pro-obeti-sexualniho-nasili>>.

³³ Blíže viz: <<https://www.profem.cz/cs/co-delame/prava-obeti-trestnych-cinu>>.

Bílý kruh bezpečí (dále jako „BKB“) v uplynulém roce nadále poskytoval tři registrované sociální služby (telefonickou krizovou pomoc, odborné sociální poradenství, intervenční centra). V rámci krizové pomoci pokračoval provoz bezplatné telefonické linky pomoci pro oběti kriminality a domácího násilí. V roce 2019 pokračovala také realizace přednášek a výcviků pro pomáhající profesionály včetně policistů zaměřených na zvládání případů domácího násilí, nebezpečného vyhrožování a pomoc obětem trestných činů. Cílem těchto aktivit bylo snížit výskyt a latenci sexuálního a domácího násilí.

Centrum Locika v roce 2019 realizovalo projekty „Včas a spolu III“, „Rodičem bez násilí II“ a nově projekt „Dětství bez násilí“. V rámci těchto projektů byly poskytovány odborné služby pro děti a jejich rodiče z Prahy a Středočeského kraje s cílem zastavit násilí v jejich rodinách, pomoci dětem se vyrovnat s následky násilí v rodině a zabránit trans-generačnímu přenosu násilí. Centrum Locika mj. nadále realizovalo vzdělávací kurzy pro odborníky a odbornice zaměřené na práci s celým rodinným systémem ohroženým domácím násilím a konferenci zaměřenou na prevenci násilného chování dětí na školách „Děti, škola a násilí“.

Spondea v roce 2019 pokračovala v realizaci projektů „Cesta od násilí k důstojnosti a soběstačnosti“ a „Cesta ze sociálního vyloučení zvládnutím důsledků násilí v rodině“. Projekty řeší nepříznivé sociální situace vznikající v důsledku ohrožení domácím násilím, v důsledku násilí páchaného vůči blízkým ve společné domácnosti nebo po ukončení vzájemného vztahu. Aktivity cílí na problematické oblasti běžného života, které souvisejí s dopady násilí na pracovní výkon a udržení se na trhu práce. Dalším realizovaným projektem v roce 2019 byl projekt „Společně z bludného kruhu traumatu“, který se zabývá problematikou dětí, resp. celých jejich rodin, zasažených traumatickou událostí (včetně násilí v rodině).

Pro Dialog se v roce 2019 nadále zaměřoval na práci s dětmi a jejich rodiči, mezi nimiž se vyskytují všechny formy genderově podmíněného násilí. Mezi klíčové aktivity patřilo asistované setkávání s nácvikem rodičovských kompetencí, asistované předávání s nácvikem komunikačních dovedností, odborné konzultace a snaha o dialog mezi rodiči s cílem zajistit důstojné podmínky soužití a zdravý vývoj dětí.

Intervenční centra na základě zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách nabízejí pomoc ohroženým osobám a zároveň ve svých spádových regionech koordinují interdisciplinární týmy a zajišťují interdisciplinární spolupráci následujícími formami spolupráce: podpora osob ohrožených při řešení jejich aktuální složité situace vzniklé v důsledku domácího násilí, setkání v rámci interdisciplinárních týmů na úrovni krajů, „okresů“ nebo jednotlivých měst, koordinace pomoci osobě ohrožené na úrovni vedoucích pracovníků a pracovníků vyšších samosprávných celků (např. magistráty, krajské úřady, územní odbory Policie ČR), interdisciplinární spolupráce v rámci kulatých stolů, oborových či mezioborových seminářů a konferencí zaměřených na vzdělávání odborné i laické veřejnosti, pravidelná setkání nad problematikou domácího násilí se zástupci Policie ČR (včetně vzdělávání příslušníků Policie ČR v rámci dohody APIC ČR s Policejním prezidiem ČR), pravidelná setkání s pracovníky orgánů sociálně-právní ochrany dětí (dále jako „OSPOD“) za účelem společného vzdělávání, rozdělení kompetencí v případech rodin ohrožených domácím násilím, aktivní účast v případových konferencích pořádaných OSPOD apod. Organizace nabízející pomoc osobám ohroženým domácím násilím spolupracují v rámci komisí pro komunitní plánování.

Nadále byly realizovány programy pro násilné osoby. Tyto programy (v různém rozsahu i různé formě) v uplynulém roce nabízely organizace Centrum sociálních služeb Praha – Intervenční centrum, Centrum J. J. Pestalozziho, Diakonie ČCE – SOS centrum, Liga otevřených mužů, Nomia, Spondea, Persefona, Krizové centrum pro děti a rodinu v Českých Budějovicích a Theia,

3. Vyhodnocení plnění Akčního plánu v roce 2019

Vyhodnocení obsahuje výstupy opatření s termínem plnění v roce 2019, vyjádření příslušného resortu a stanovisko Výboru ke způsobu plnění daného výstupu, a to ve formě „splněno / splněno částečně / nesplněno“ u jednorázových výstupů a „plněno / plněno částečně / neplněno“ u průběžných výstupů.

3.1. Vyhodnocení plnění jednotlivých úkolů Akčního plánu

Oblast č. 1: Prevence domácího a genderově podmíněného násilí

Opatření č. 01: **Zajistit další prohlubování vzdělávání profesí, které přicházejí do styku s osobami ohroženými domácím a genderově podmíněným násilím, za účelem prevence sekundární viktimizace a zajištění bezpečí ohrožených osob**

Gestor: **MPSV, MV, MZd**

Výstupy	Indikátor	Termín a gestor
Vzdělávání pro pracovníky a pracovnice OSPOD zaměřené na prevenci sekundární viktimizace obětí domácího a genderově podmíněného násilí a včasnou identifikaci rizik a ohrožení dítěte domácím násilím v rodině (včetně zohlednění specifických potřeb osob čelících vícečetné diskriminaci a dalších zranitelných osob ³⁴)	Počet akreditovaných kurzů pro pracovníky a pracovnice OSPOD zaměřených na uvedená témata	31. 12. 2019 a průběžně v dalších letech MPSV
Důsledné školení metodiků a metodiček krajských ředitelství a územních odborů PČR v oblasti domácího násilí a dalších forem genderově podmíněného násilí. Pokračování v pravidelném proškolení policistů a policistek služby pořádkové policie a služby kriminální policie nejen v oblasti domácího násilí, ale také dalších forem genderově podmíněného násilí (včetně zajištění genderově citlivého přístupu k obětem tohoto násilí a zohlednění specifických potřeb osob čelících vícečetné diskriminaci a dalších zranitelných osob ³⁵), a to v návaznosti na pokyn policejního prezidenta č. 291/2017 k metodické činnosti v oblasti obětí trestných činů a domácího násilí	a) Počet školení b) Počet proškolených osob	31. 12. 2019 a průběžně v dalších letech MV

Informace o plnění MPSV:

Požadavky na průběžné vzdělávání pracovníků OSPOD byly systémově upraveny při standardizaci sociálně-právní ochrany (dále jen „SPO“). V příloze č. 1 vyhlášky č. 473/2012 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o sociálně-právní ochraně dětí je standard č. 6 *Profesní rozvoj zaměstnanců*, na základě něhož je práce sociálních pracovníků OSPOD pravidelně hodnocena (min. 1x ročně), jsou stanoveny jejich rozvojové

³⁴ Blíže viz kapitola 1.1 Akčního plánu

³⁵ Blíže viz kapitola 1.1 Akčního plánu

cíle a vzdělávací potřeby, podle nichž je vytvářen jejich individuální plán vzdělávání (dále jen „IPV“), v němž se zohledňuje i specializovaná agenda, kterou pracovník na OSPOD vykonává. Tyto rozvojové potřeby by měli pracovníci naplnit formou účasti na vzdělávacích programech akreditovaných MPSV v rozsahu nejméně 6 dnů/rok. MPSV zajišťuje za účelem garance kvality programů jejich akreditaci a spravuje i systém AKRIS umožňující snadné vyhledávání vhodných akreditovaných kurzů. Vzdělávání pracovníků OSPOD na úrovni obecních úřadů obcí s rozšířenou působností (dále jen „OÚ ORP“) je také hrazeno ze zvláštní účelové dotace MPSV pro obce s rozšířenou působností a hl. město Prahu na výkon agendy SPO, která je systematicky navyšována od roku 2015.

Na zefektivnění celoživotního vzdělávání pracovníků OSPOD se soustředila klíčová aktivita (dále jen „KA“) č. 3 individuálního projektu MPSV „Systémový rozvoj a podpora nástrojů sociálně-právní ochrany dětí“ (dále jen „IP MPSV“) s názvem „Celoživotní vzdělávání pracovníků orgánů sociálně-právní ochrany dětí“, která vycházela z předpokladu, že rychlá a efektivní intervence při řešení situace ohrožených dětí (tj. i dětských obětí násilí) závisí na profesionalitě pracovníků.

Tématu domácího a genderově podmíněného násilí se MPSV také věnuje v rámci příprav pracovníků OSPOD na zkoušku zvláštní odborné způsobilosti na úseku SPO, kde probíhá spolupráce MPSV a Institutu pro veřejnou správu.

MPSV plánuje v letech 2020 a 2021 spolupráci s MV na realizaci jeho projektu financovaného z fondů EHP a Norska. Jednou z aktivit by měla být realizace seminářů pro pracovníky OSPOD, a to primárně pro ty, kteří SPO vykonávají na úrovni obecních úřadů obcí s rozšířenou působností (dále jen „OÚ ORP“), kde probíhá nejintenzivněji přímá práce s dětskými oběťmi násilí. Záměrem je realizovat nejméně 3 semináře, a to na přelomu roku 2020 a 2021. V roce 2019 proběhla přípravná setkání MPSV se zástupci MV a Policejního prezidia ČR, kde byl dojednáván obsah programu a lektori z řad specializovaných odborníků.

Informace o plnění MV:

Všichni metodici a metodičky krajských ředitelství a územních odborů PČR v oblasti domácího násilí a dalších forem genderově podmíněného násilí jsou pravidelně proškolení a v pravidelných intervalech školí i policisty a policistky služby pořádkové policie a služby kriminální policie nejen v oblasti domácího násilí, ale také dalších forem genderově podmíněného násilí (dále viz bod 20).

Metodikové a metodičky (zpravidla 8 – 12 osob na útvar a popř. další na nižších organizačních článcích) bývají v oblasti domácího násilí a dalších forem genderově podmíněného násilí pravidelně proškolení zpravidla jednou až dvakrát ročně.

Stanovisko Výboru k výstupu v gesci MPSV: **Částečně plněno**

Výbor doporučuje MPSV informovat Výbor o konkrétním počtu akreditovaných kurzů specificky zaměřených na prevenci sekundární viktimizace obětí domácího a genderově podmíněného násilí a včasnou identifikaci rizik a ohrožení dítěte domácím násilím v rodině (včetně zohlednění specifických potřeb osob čelících vícečetné diskriminaci a dalších zranitelných osob).

Stanovisko Výboru k výstupu v gesci MV: **Plněno**

Výbor doporučuje MV informovat Výbor o konkrétním počtu školení, počtu proškolených osob (viz indikátor výstupu) a konkrétním zaměření jednotlivých školení.

Výbor doporučuje MV jedno ze školení metodiků a metodiček zaměřit specificky na

Opatření č. 02: **Zahrnout problematiku domácího a genderově podmíněného násilí do koncepčních materiálů a zvýšit povědomí o tomto násilí (včetně sexuálního násilí) mezi pedagogickými pracovníky a pracovníci a studujícími základních a středních škol**

Gestor: **MŠMT, ÚV ČR**

Výstupy	Indikátor	Termín a gestor
Realizace šetření způsobu, obsahu a rozsahu vzdělávání o domácím a genderově podmíněném násilí na základních a středních školách vč. zjištění potřeb škol z hlediska metodického vedení v dané oblasti a zajištění odborné a metodické podpory při rozvoji tohoto vzdělávání	a) Provedené šetření vč. zjištění potřeb škol ohledně metodického vedení v této oblasti b) Vytvořená metodická podpora pro rozvoj tohoto vzdělávání	31. 12. 2019 MŠMT
Posílený důraz na domácí a genderově podmíněné násilí včetně vzdělávání dětí zaměřeného na práci s emocemi, vytváření pozitivních vrstevnických vztahů a nenásilné řešení konfliktů v rámci revize rámcových vzdělávacích programů základních a středních škol	Způsob zahrnutí a posílení důrazu na domácí a genderově podmíněné násilí včetně uvedeného vzdělávání dětí v aktualizovaných rámcových vzdělávacích programech	31. 12. 2019 a průběžně v následujících letech MŠMT
Prevence domácího a genderově podmíněného násilí soustavně zohledňována v relevantních koncepčních materiálech MŠMT	Výčet materiálů, v kterých byla problematika zohledněna.	31. 12. 2019 a průběžně v následujících letech MŠMT
Soustavná podpora dalšího vzdělávání třídních učitelů a učitelek, výchovných poradců a poradkyň, školních metodiků a metodiček prevence v oblasti prevence domácího a genderově podmíněného násilí prostřednictvím konferencí, seminářů a školení zaměřených specificky na tato témata	a) Počet konferencí, seminářů a vzdělávání v oblasti domácího a genderově podmíněného násilí v příslušných letech (min. jedna krajská konference na toto téma) b) Počet zúčastněných osob	31. 12. 2019 a průběžně v dalších letech MŠMT

Informace o plnění MŠMT:Výstup č. 1:

MŠMT provede šetření způsobu, obsahu a rozsahu vzdělávání o domácím a genderově podmíněném násilí na ZŠ a SŠ formou dotazníku, distribuovaného přes krajské koordinátory a koordinátorky prevence. Šetření bude rovněž zjišťovat potřeby škol z hlediska metodického vedení v dané oblasti a způsob zajištění odborné a metodické podpory ve vzdělávání v této oblasti. Obsah šetření byl konzultován s předsednictvem Výboru pro prevenci domácího násilí a násilí na ženách. Distribuce dotazníků je naplánována na začátek roku 2020. Následně bude šetření vyhodnoceno.

Výstup č. 2:

V rámci přípravy inovace RVP byly vytvořeny podkladové analytické studie (některé jsou již zveřejněny na webových stránkách Národního ústavu pro další vzdělávání (dále jako „NÚV“) - od 1.1.2020 Národní pedagogický institut ČR). Podkladové studie tvoří externí odborné skupiny, které koordinuje oborový didaktik NÚV.³⁶ Jejich připomínkování z hlediska genderové rovnosti bylo domluveno na jednání zástupců a zástupkyň MŠMT s oborovými didaktiky NÚV³⁷, které se uskutečnilo na NÚV³⁸ dne 4. září 2018. V rámci úprav bude zváženo začlenění tématu domácího a genderově podmíněného násilí do příslušných oblastí.

Dále v rámci úprav již byla připomínkována podkladová studie k RVP Člověk a zdraví. Ve spolupráci s NeseHnutí byl do této studie navržen doplňující text, zaměřený na problematiku domácího a genderově podmíněného násilí. Rovněž byla ve spolupráci s NeseHnutí vytvořena studie k RVP pro předškolní vzdělávání, zaměřená na genderově citlivé vzdělávání v MŠ, rovněž zahrnující problematiku násilí. Materiály byly předány příslušným garantům a garantkám vzdělávacích oblastí na NÚV³⁹, kteří a které s nimi budou dále pracovat při revizi samotného RVP.

Výstup č. 4:

V souvislosti s problematikou rizikového chování, šikany a kyberšikany v českých školách poskytoval Národní institut pro další vzdělávání (dále jako „NIDV“, od 1.1.2020 Národní pedagogický institut ČR) systematickou podporu a vzdělávání pro pedagogické pracovníky a pracovníce mateřských, základních a středních škol v dané oblasti. Cílem bylo zvýšení jejich znalostí a dovedností v oblasti rizikového chování dětí a žáků, včetně seznámení s možnostmi účinné prevence. 26.9.2019 se v Praze uskutečnila celostátní konference s názvem Primární prevence rizikového chování a problematika šikany, která byla zaměřena na téma prevence domácího a genderově podmíněného násilí. V roce 2019 nabízel NIDV⁴⁰ pedagogům a pedagožkám Základní kurz – řešení školní šikany a kyberšikany I a II – jedná se o dva 32hodinové na sebe navazující kurzy.

V rámci rezortního projektu byl vytvořen nově akreditovaný standard kvalifikačního studia školního metodika prevence na školách – studium k výkonu specializovaných činností – prevence sociálně patologických jevů. Studium v rozsahu 274 hodin je určeno pro absolventy a absolventky magisterských studijních programů učitelských oborů nebo pro absolventy a absolventky magisterského studia neučitelského zaměření doplněného o studium pedagogiky a začalo probíhat od září 2018.

³⁶ Od 1.1.2020 NPI ČR

³⁷ Ibid.

³⁸ Ibid.

³⁹ Ibid.

⁴⁰ Ibid.

Ve dnech 25. – 26.11.2019 se v Praze na MŠMT uskutečnilo setkání krajských koordinátorů a koordinátorek a metodiků a metodiček prevence, v rámci kterého byl představen návrh nového metodického opatření pro prevenci šikany.

Stanovisko Výboru k výstupu v gesci MŠMT č. 1: Nesplněno

Výbor vítá přípravu dotazníkového šetření ohledně způsobu, obsahu a rozsahu vzdělávání o domácím a genderově podmíněném násilí a potřeb základních a středních škol ohledně metodického vedení v dané oblasti a způsobu zajištění odborné a metodické podpory ve vzdělávání v této oblasti.

Výbor doporučuje MŠMT distribuovat dotazníky krajským metodikům a metodičkám co nejdříve a o vyhodnocení šetření informovat Výbor.

Stanovisko Výboru k výstupu v gesci MŠMT č. 2: Částečně plněno

Výbor vítá aktivity MŠMT k zohlednění tématu domácího a genderově podmíněného násilí v rámci příprav inovace rámcových vzdělávacích programů.

Výbor doporučuje MŠMT zajistit zohlednění tématu domácího a genderově podmíněného násilí v rámcových vzdělávacích programech, dokončení jejich revize co nejdříve a informovat Výbor o způsobu zahrnutí a posílení důrazu na domácí a genderově podmíněné násilí včetně uvedeného vzdělávání dětí.

Stanovisko Výboru k výstupu v gesci MŠMT č. 3: Plněno

Výbor vítá zohlednění problematiky domácího a genderově podmíněného násilí v rámci Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019 – 2027 a Akčního plánu realizace Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019 – 2021 (viz opatření č. 8).

Výbor doporučuje MŠMT v rámci informace o plnění výstupu č. 3 uvádět výčet dokumentů, v nichž byla problematika domácího a genderově podmíněného násilí zohledněna.

Stanovisko Výboru k výstupu v gesci MŠMT č. 4: Částečně plněno

Výbor vítá osvětové aktivity MŠMT v oblasti rizikového chování, kyberšikany a domácího a genderově podmíněného násilí.

Výbor doporučuje MŠMT kromě osvětových aktivit specificky zaměřených na prevenci rizikového chování a kyberšikany realizovat také osvětové aktivity specificky zaměřené na téma domácího a genderově podmíněného násilí (např. prevence sexuálního násilí, prevence genderově podmíněného kybernásilí, apod.)

Opatření č. 03: Zajistit finanční podporu osvětových aktivit občanské společnosti v oblasti domácího a genderově podmíněného násilí (včetně potírání genderových stereotypů) prostřednictvím Norských fondů

Gestor: MF ve spolupráci s ÚV ČR

Výstupy	Indikátor	Termín a gestor
Výzvy zaměřené na osvětové aktivity NNO a poskytovatelů sociálních služeb v oblasti domácího a genderově podmíněného násilí včetně potírání	a) Vyhlášení výzvy na realizaci osvětových aktivit	31. 12. 2019 a průběžně v následujících

genderových stereotypů a hlavních příčin tohoto násilí prostřednictvím Norských fondů	NNO a poskytovatelů sociálních služeb b) Počet podpořených projektů a jejich rozpočet (v letech 2020 – 2022)	letech MF ve spolupráci s ÚV ČR
---	---	---------------------------------

Informace o plnění MF:

V červnu 2019 byla podepsána Smlouva o programu Lidská práva mezi Ministerstvem financí ČR a Ministerstvem zahraničních věcí Norska, čímž bylo zajištěno financování opatření č. 03 prostřednictvím Norských fondů 2014 – 2021 ve výši 1 000 000 EUR (cca 25 500 000 CZK). Vyhlášení výzvy zaměřené na osvětové aktivity NNO a poskytovatelů sociálních služeb v oblasti domácího a genderově podmíněného násilí včetně potírání genderových stereotypů a hlavních příčin tohoto násilí prostřednictvím Norských fondů 2014 – 2021 se předpokládá v druhé polovině roku 2020.

Stanovisko Výboru: **Částečně plněno**

Výbor doporučuje MF vyhlásit výzvu na realizaci osvětových aktivit NNO a poskytovatelů sociálních služeb v oblasti domácího a genderově podmíněného násilí co nejdříve.

Opatření č. 05: Zajistit finanční podporu a dostupnost programů pro práci s původci a původkyněmi domácího a genderově podmíněného násilí prostřednictvím Norských fondů

Gestor: **MF ve spolupráci s ÚV ČR**

Výstupy	Indikátor	Termín a gestor
Výzva zaměřená na podporu programů pro práci s původci a původkyněmi domácího a genderově podmíněného násilí v rámci Norských fondů	a) Vyhlášení výzvy na podporu programů pro práci s původci a původkyněmi násilí b) Počet podpořených projektů a jejich rozpočet (v letech 2020 – 2022)	31. 12. 2019 a průběžně v následujících letech MF ve spolupráci s ÚV ČR

Informace o plnění MF:

V červnu 2019 byla podepsána Smlouva o programu Lidská práva mezi Ministerstvem financí ČR a Ministerstvem zahraničních věcí Norska, čímž bylo zajištěno financování opatření č. 05 prostřednictvím Norských fondů 2014 – 2021 ve výši 700 000 EUR (cca 17 850 000 CZK). Vyhlášení výzvy zaměřené na podporu programů pro práci s původci a původkyněmi domácího a genderově podmíněného násilí v rámci Norských fondů 2014 – 2021 se předpokládá v druhé polovině roku 2020.

Stanovisko Výboru: **Částečně plněno**

Výbor doporučuje MF vyhlásit výzvu zaměřenou na podporu programů pro práci s původci a původkyněmi domácího a genderově podmíněného násilí co nejdříve.

Opatření č. 06: Zajistit podporu a dostupnost programů pro práci s původci a původkyněmi domácího a genderově podmíněného násilí prostřednictvím národních dotačních titulů a programů

Gestor: **MPSV, MV, MSp**

Výstupy	Indikátor	Termín a gestor
Zachované zaměření dotačního titulu Prevence sociálně patologických jevů na práci s původci a původkyněmi násilí a navýšená alokace tohoto titulu	a) Alokace dotačního programu v jednotlivých letech b) Počet podpořených programů	31. 12. 2019 a průběžně v následujících letech MV
Podpora programů pro původce a původkyně násilí prostřednictvím dotačního titulu Rozvoj probačních a resocializačních programů pro dospělé pachatele	a) Alokace dotačního programu v jednotlivých letech b) Počet podpořených programů	31. 12. 2019 a průběžně v následujících letech MSp
Pokračující podpora práce s původci a původkyněmi násilí v rámci dotačního programu Rodina a zvyšování povědomí potenciálních příjemců o této možnosti	Počet podpořených projektů zaměřených na tyto aktivity	31. 12. 2019 a průběžně v následujících letech MPSV
Závazné dodržování Minimálních standardů pro práci s původci a původkyněmi násilí v ČR zakotvené v rámci jednotlivých dotačních titulů a programů	Zajištěné závazné dodržování standardů např. prostřednictvím zahrnutí do školení hodnotitelů a hodnotitelek žádostí	31. 12. 2019 a průběžně v následujících letech MPSV, MV, MSp

Informace o plnění MV:

Ministerstvo vnitra spravuje dotační program *Prevence sociálně patologických jevů* se zaměřením na prevenci a eliminaci domácího násilí prostřednictvím práce s násilnými osobami a osobami nevládními agresí ve vztazích. V každém roce je na dotační program alokována částka 2 miliony korun. V roce 2019 došlo k jednorázovému navýšení o 250 tisíc Kč. V roce 2019 bylo podpořeno 10 projektů, pro rok 2020 žádost podalo 8 nevládních neziskových organizací.

V čl. 2 Zásad poskytování dotací ze státního rozpočtu České republiky pro nestátní neziskové organizace v rámci dotačního programu Prevence sociálně patologických jevů se zaměřením na prevenci a eliminaci domácího násilí prostřednictvím práce s násilnými

osobami a osobami nezvládajícími agrese ve vztazích je zakotvena podmínka poskytnutí dotace, kdy subjekty žádající o dotaci musí v rámci práce s násilnou osobou dodržovat *Minimální standardy práce s původci a původkyněmi násilí v blízkých vztazích v České republice*.

Informace o plnění MSp:

Podpora programů pro původce a původkyně násilí prostřednictvím dotačního titulu Rozvoj probačních a resocializačních programů pro dospělé pachatele:

V roce 2019 bylo v rámci dotačního titulu Rozvoj probačních a resocializačních programů pro dospělé pachatele rozděleno celkem 2 447 978 Kč, jimiž bylo podpořeno 9 programů. Jeden z projektů bohužel nebyl nakonec z důvodu nedostatku financí realizován a přidělená dotace byla vrácena; vrácené prostředky byly přerozděleny na dotace na rok 2020.

Závazné dodržování Minimálních standardů pro práci s původci a původkyněmi násilí v ČR zakotvené v rámci jednotlivých dotačních titulů a programů:

Komisařům hodnotícím žádosti o dotace na rok 2019 byly Minimální standardy poskytnuty jako jeden z podkladů k hodnocení žádostí. Komisaři tedy při hodnocení žádostí o dotaci u projektů věnujících se původcům násilí zohledňovali, zda projekt splňuje tento standard. Ve spolupráci s Probační a mediační službou byl již také zahájen proces úpravy metodiky akreditačního procesu pro žadatele o akreditaci Probačních a resocializačních programů pro dospělé pachatele. V této metodice, která bude finalizována v první polovině roku 2020, budou Minimální standardy zpracovány.

Informace o plnění MPSV:

Práce s původci násilí v rodině je finančně podporována z národního dotačního titulu MPSV Rodina, který má dvě oblasti podpory, a to:

I. Dotační oblast Preventivní aktivity na podporu rodiny, partnerství a rodičovství

Z této dotační oblasti jsou financovány programy NNO či s nimi spolupracujících subjektů zaměřené na rozvoj rodičovských kompetencí, zkvalitňování rodinných vztahů a partnerství, na prevenci negativních jevů v rodině.

II. Podpora práce s dětmi a rodinami v oblasti SPOD

Na podporu dětských obětí násilí mezi rodiči se zaměřují i fyzické nebo právnické pověřené osoby k výkonu SPO, které v rozsahu svého pověření poskytují SPO. Tyto činnosti jsou upraveny v § 48 a násl. zákona o SPOD a jsou financovány z druhé dotační oblasti dotačního titulu Rodina „Podpora práce s dětmi a rodinami v oblasti SPOD“.

V roce 2019 bylo v rámci dotačního programu Rodina podpořeno celkem 250 projektů a v některých z nich bylo téma domácího a genderově podmíněného násilí obsaženo. V oblasti domácího a genderově podmíněného násilí bylo finančně podpořeno 6 projektů organizací poskytujících terapeutické programy pro násilné osoby v celkové výši 4 112 562 Kč. Z těchto 6 projektů se přímo na práci s násilnými osobami zaměřoval projekt Diakonie ČCE "Stop násilí" podpořený dotací ve výši 269 390 Kč.

Oblast	Počet projektů
Preventivní aktivity na podporu rodiny	60 764 921 Kč
Podpora práce s dětmi a rodinami v oblasti sociálně-právní ochrany dětí	35 830 105 Kč
Celkem podáno projektů	343
Celkem podpořeno projektů	250
Celková výše alokace v rámci titulu	96 500 000 Kč
Celkem vyplaceno	96 595 026 Kč

Stanovisko Výboru k výstupu v gesci MV: **Plněno**

Stanovisko Výboru k výstupu v gesci MSp: **Plněno**

Stanovisko Výboru k výstupu v gesci MPSV: **Částečně plněno**

Výbor vítá podporu práce s násilnými osobami v rámci dotačního programu Rodina.

Výbor doporučuje MPSV zaměřit se na zvyšování povědomí potencionálních příjemců o možnosti podpory práce s původci a původkyněmi násilí v rámci dotačního programu Rodina.

Stanovisko Výboru k výstupu ve společné gesci MPSV, MV, MSp: **Částečně plněno (ze strany MV a MSp plněno, ze strany MPSV neplněno)**

Výbor vítá zakotvení závazného dodržování Minimálních standardů pro práci s původci a původkyněmi násilí v ČR v dotačních titulech MV a MSp.

Výbor doporučuje MPSV informovat Výbor o způsobu zakotvení závazného dodržování Minimálních standardů v rámci dotačního programu Rodina.

Výbor konstatuje, že MV a MSp předmětný výstup plní. Vzhledem k tomu, že MPSV se k plnění výstupu nevyjádřilo, nemůže být výstup celkově vyhodnocen jako plněný. V přehledu plnění výstupů jednotlivých rezortů bude zohledněno skutečné plnění ze strany příslušných rezortů.

Opatření č. 07: **Zajistit systémový sběr dat a provádění analýz v oblasti domácího a genderově podmíněného násilí**

Gestor: **MSp, MZd, ÚV ČR ve spolupráci s MV, MSp a MZd**

Výstupy	Indikátor	Termín a gestor
Vytvoření rezortní odborné skupiny k návrhu zajištění systematického sběru dat v oblasti domácího a genderově podmíněného násilí	Vytvořená rezortní pracovní skupina k uvedené problematice	31. 12. 2019 MZd

Informace o plnění MZd:

Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR (dále jen „ÚZIS“), který je organizační složkou státu, jejímž zřizovatelem je MZ ČR, v současnosti neprovádí systematický sběr dat v oblasti domácího a genderově podmíněného násilí, neboť to není legislativně ani technicky možné. Personální odbor MZ ČR ani ÚZIS nemají informace o tom, že by byla k předmětné problematice zřízena pracovní skupina ani o tom, že by se o takovém kroku do budoucna uvažovalo.

Nad rámec již řečeného MZ ČR uvádí, že ve snaze sjednotit postup lékařů při poskytování zdravotní péče osobám ohroženým domácím násilím vydalo ve Věstníku č. 6/2008 Ministerstva zdravotnictví doporučující metodický pokyn, podle něhož lze postupovat i v případě pouhého podezření na ohroženou osobu a který lze využít i při postupu jiných zdravotnických pracovníků.

Stanovisko Výboru: **Nesplněno**

Výbor doporučuje MZd vytvořit Pracovní skupinu k návrhu zajištění systematického sběru dat v oblasti domácího a genderově podmíněného co nejdříve a zahrnout do ní zástupce či zástupkyně ÚZIS a Výboru.

Opatření č. 08: Zohledňovat prevenci domácího a genderově podmíněného násilí v příslušných koncepčních strategických a metodických dokumentech

Gestor: **MV, MŠMT, MZd, MPSV**

Výstupy	Indikátor	Termín a gestor
Prevence domácího a genderově podmíněného násilí zohledněna v koncepčních strategických a metodických dokumentech prevence kriminality a boje proti obchodování s lidmi	Zohlednění prevence domácího a genderově podmíněného násilí v příslušných dokumentech	31. 12. 2019 a průběžně v následujících letech MV
Prevence domácího a genderově podmíněného násilí zohledněna v koncepčních strategických a metodických dokumentech ochrany a podpory zdraví a prevence nemocí	Zohlednění prevence domácího a genderově podmíněného násilí v příslušných dokumentech	31. 12. 2019 a průběžně v následujících letech MZd
Prevence domácího a genderově podmíněného násilí zohledněna v koncepčních strategických a metodických dokumentech prevence rizikového chování dětí a mládeže	Zohlednění prevence domácího a genderově podmíněného násilí v příslušných dokumentech	31. 12. 2019 a průběžně v následujících letech MŠMT
Prevence domácího a genderově podmíněného násilí zohledněna v koncepčních strategických a metodických dokumentech ochrany práv dětí a rodinné politiky	Zohlednění prevence domácího a genderově podmíněného násilí v příslušných dokumentech	31. 12. 2019 a průběžně v následujících letech MPSV

Informace o plnění MV:

Aktualizovaná strategie prevence kriminality a boje proti obchodování s lidmi je v současnosti v procesu tvorby v rámci Republikového výboru pro prevenci kriminality, jehož úkolem je vytvářet a sjednocovat koncepci preventivní politiky vlády České republiky na meziresortní úrovni a metodicky napomáhat při její realizaci na všech úrovních veřejné správy.

Nová *Národní strategie boje proti obchodování s lidmi v České republice* (tzv. OSL) bude předložena vládě v březnu 2020, nyní je v procesu tvorby meziresortní koordinační skupiny pro boj proti obchodování s lidmi v České republice). Předpoklad předložení k vnitřnímu připomínkovému řízení je začátek února 2020. Hlavním cílem nové strategie bude pomoc obětem obchodování s lidmi, zefektivnění Programu podpory a ochrany obětí obchodování s lidmi a lepší identifikace – proškolení většího počtu subjektů, které se mohou dostat do kontaktu s oběťmi. Co se týče rovnosti žen a mužů, mají dle *Národní strategie boje proti*

obchodování s lidmi v České republice oběti obchodování s lidmi z pohledu genderu rovné podmínky. Do Programu podpory a ochrany obětí obchodování s lidmi byli v předchozích letech zařazováni jak muži, tak i ženy.

Informace o plnění MZd:

Ve všech koncepčních strategických a metodických dokumentech zaměřených na zdravotní péči, podporu zdraví a prevenci nemocí, ochranu práv dětí a rodinné politiky, se kterými pracuje Odbor zdravotní péče a další dotčené organizační útvary MZ ČR, je zohledněna koncepce Prevence domácího a genderově podmíněného násilí. K aspektu prevence domácího a genderově podmíněného násilí bylo přihlédnuto i při koncepci programů *Národního akčního plánu duševního zdraví 2020 - 2030* (NAPDZ), jejichž účelem je mj. zpracovat metodické nástroje a vzdělávací programy zacílené na odbornou i laickou veřejnost působící v oblasti duševního zdraví, které je samozřejmě traumatem rovněž ovlivněno.

Informace o plnění MŠMT:

V březnu 2019 byla schválena *Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019 – 2027* a *Akční plán realizace Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019 – 2021*. Oba dokumenty zohledňují téma prevence domácího a genderově podmíněného násilí. MŠMT rovněž ve spolupráci s NÚV průběžně aktualizuje metodická doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže. V roce 2019 probíhá aktualizace příloh metodického doporučení k těmto druhům rizikového chování: homofobie, rasismus a šikana. Aktualizace zohledňuje genderovou perspektivu.

Informace o plnění MPSV:

Jedním z opatření *Koncepce rodinné politiky* je opatření č. 11 Legislativní ukotvení služeb primární prevence a zajištění jejich systémového financování, kam problematika prevence domácího a genderově podmíněného násilí také spadá. Služby primární prevence podporují stabilitu rodiny tím, že usnadňují založení rodiny, posilují rodičovské kompetence, zkvalitňují vztahy v rodině, podporují rodiče v péči o děti a ve výchově dětí a rovněž působí pozitivně na harmonické sladění rodiny a práce. MPSV v roce 2019 připravilo *Aktualizovanou Koncepci rodinné politiky*, která mimo ukotvení primární prevence navrhuje i osvětové aktivity z oblasti domácího a genderově podmíněného násilí – materiál byl v srpnu 2019 předložen vládě k projednání, zatím však nebyl projednán.

Rozvoj sítě služeb pro ohrožené děti a jejich rodiny reagujících na široké spektrum jejich potřeb (tj. i rodiny, v nichž probíhá násilí) byl prosazován i v rámci koncepce opatření uvedených v návrhu *Strategie sociálního začleňování 2021 – 2030*.

Stanovisko Výboru k výstupu v gesci MV: **Částečně plněno**

Výbor doporučuje MV informovat Výbor o tom, jakým způsobem byla konkrétně problematika domácího a genderově podmíněného násilí v obou strategických dokumentech zohledněna.

Výbor doporučuje MV v rámci opatření boje proti obchodování s lidmi za účelem sexuálního vykořisťování uplatňovat genderově senzitivní přístup k obětem tohoto trestného činu a jejich specifickým potřebám.

Stanovisko Výboru k výstupu v gesci MZd: **Plněno**

Stanovisko Výboru k výstupu v gesci MŠMT: **Plněno**

Stanovisko Výboru k výstupu v gesci MPSV: **Plněno**

Oblast č. 2: Ochrana a podpora osob ohrožených domácím a genderově podmíněným násilím (včetně dětí)

Opatření č. 09: **Zajistit dostupnost specializovaných sociálních služeb pro osoby ohrožené domácím a genderově podmíněným násilím**

Gestor: **MPSV ve spolupráci s kraji, MMR**

Výstupy	Indikátor	Termín a gestor
Podpora telefonické krizové pomoci obětem sexuálního násilí	Existence monitorovacího mechanismu s cílem vyhodnocení, zda stávající stav reflektuje potřebnost specifické podpory těchto služeb	31. 12. 2019 a průběžně v následujících letech MPSV
Podpora dostupnosti bezpečného bydlení pro všechny osoby ohrožené domácím násilím (bez ohledu na věk, pohlaví, počet dětí, ad.) např. prostřednictvím dostupného bydlení, startovacích bytů s regulovaným nájemem či jinou formou „sociálního“ bydlení	Počet a kapacita ubytování pro osoby ohrožené domácím násilím prostřednictvím dostupného bydlení, startovacích bytů či jinou formou „sociálního“ bydlení v jednotlivých letech	31. 12. 2019 a průběžně v následujících letech MMR

Informace o plnění MPSV:

MPSV podporuje dostupné bydlení (a v jeho rámci sociální bydlení). V pilotním projektu „Sociální bydlení – metodická a informační podpora v oblasti sociálních agend“ (zkráceně „Podpora sociálního bydlení“) spolupracuje s 16 městy ČR (např. Praha, Brno, ale i malé obce). Cílem projektu je zavést a rozvíjet systém sociálního bydlení v ČR, a za tímto účelem poskytovat patřičnou metodickou podporu. Ke zprostředkování metodické podpory ze strany MPSV je zřízeno Kontaktní centrum.

V současné době prochází zmíněná *Koncepce sociálního bydlení* aktualizací a meziresortním připomínkovým řízením. Tato koncepce pamatuje i na jedince, kteří žijí pod stálou hrozbou domácího násilí.

Genderová rovnost je tématem nové *Strategie sociálního začleňování 2021 - 2030* (v současné chvíli zaslána ke schválení ÚV ČR), a to zejména v oblasti trhu práce, rovného odměňování, domácího a genderově podmíněného násilí žen a mužů.

Informace o plnění MMR:

Dne 8. listopadu 2019 byla aktualizována výzva č. 80 „Sociální bydlení pro sociálně vyloučené lokality II.“ a navýšena její alokace o 400 325 857,00 Kč (EFRR) na celkových 1 800 325 857,00 Kč (EFRR).

Jedním z dotačních a úvěrových programů MMR je program „Výstavba pro obce“ na pořízení sociálních a dostupných bytů a sociálních, smíšených a dostupných domů. Sociální byty lze stavět pro vymezené skupiny obyvatel – domácnosti s nízkým příjmem a nevyhovujícím bydlením. Dostupné byty lze stavět pro všechny zájemce o bydlení.

Dotaci lze využít na:

- novostavbu sociálního domu nebo části smíšeného domu;
- stavební úpravu prostor určených k jiným účelům než k bydlení, kterou vznikne sociální dům nebo část smíšeného domu nebo sociální byt;
- nástavbu nebo přístavbu, kterou vznikne sociální byt;

- stavební úpravu bytového domu nezpůsobilého k bydlení, kterou vznikne sociální dům nebo část smíšeného domu;
- modernizaci nevyužívaného bytového domu, kterou vznikne sociální dům nebo část smíšeného domu.

Úvěr lze využít ke stejným účelům jako dotaci za účelem vzniku dostupného domu nebo dostupného bytu. Indikativní plán programu pro rok 2020 předpokládá podporu celkem 200 sociálních bytů a 80 dostupných bytů. MMR realizuje dále úvěrový program na výstavbu nájemních bytů a domů či na přestavbu budov pro vymezenou skupinu obyvatel (senioři 65+, zdravotně či příjmově vymezené osoby), zletilé osoby do 30 let a osoby, jejichž obydlí zničila živelná pohroma.

Doplňující informace Odboru politiky bydlení MMR:

Poskytování bydlení pro osoby ohrožené domácím násilím je sociální službou v kompetenci obcí. Program podpory bydlení MMR a jeho dotační tituly směřují k jinak definovaným cílovým skupinám. V kompetencích MMR není poskytování sociálních služeb, včetně krizového bydlení, MMR tedy ani nemůže znát počet a kapacitu ubytování pro osoby ohrožené domácím násilím. Tyto informace nejsme schopni dodat aktuálně, ani v budoucnu, navrhuje celou příslušnou část Akčního plánu revidovat.

Stanovisko Výboru k výstupu v gesci MPSV: **Neplněno**

Výbor doporučuje MPSV informovat Výbor o způsobu podpory telefonické krizové pomoci obětem sexuálního násilí v roce 2019 a o tom, zda byl vytvořen monitorovací mechanismus s cílem vyhodnocení, zda stávající stav reflektuje potřebnost specifické podpory telefonické krizové pomoci obětem sexuálního násilí (dle indikátoru výstupu).

Stanovisko Výboru k výstupu v gesci MMR: **Neplněno**

Výbor doporučuje MMR informovat Výbor o počtu a kapacitě ubytování pro osoby ohrožené domácím násilím prostřednictvím dostupného bydlení, startovacích bytů či jinou formou „sociálního“ bydlení v příslušném roce (dle indikátoru výstupu).

Výbor doporučuje MMR, aby při vyhodnocování programů zaměřených na podporu sociálního bydlení v roce 2020 uvedlo konkrétní počty obětí domácího a genderově podmíněného násilí, které získaly dostupné bezpečné bydlení.

Opatření č. 10: Minimalizovat dobu, po kterou děti vyrůstají v rodině ohrožené násilím v rodině a podporovat služby zaměřené na zastavení násilí v rodině, kde vyrůstají děti, a vyrovnání se s násilím v rodině

Gestor: **MPSV ve spolupráci s ÚV ČR**

Výstupy	Indikátor	Termín a gestor
Podpora dostupnosti sítě služeb odborné pomoci pro děti v návaznosti na detekci násilí v rodině spadajících do oblasti SPOD	a) Podpora služeb v rámci dotačního programu Rodina b) Počet podpořených organizací vč. finanční alokace c) Počet rodin a dětí, kterým byla poskytnuta odborná pomoc	31. 12. 2019 a průběžně v následujících letech MPSV

Podpora dostupnosti specializované krizové pomoci pro děti ohrožené násilím v rodině podle § 60 zákona o sociálních službách na krajské úrovni	a) Prioritizace služby v rámci dotačního programu MPSV pro poskytovatele sociálních služeb b) Počet podpořených organizací vč. finanční alokace c) Existence monitorovacího mechanismu k zjištění počtu dětí, kterým byla z důvodu domácího násilí poskytnuta odborná pomoc	31. 12. 2019 a průběžně v následujících letech MPSV ve spolupráci s kraji
--	---	---

Informace o plnění MPSV:

V rámci národního dotačního titulu (dále jen „NDT“) Rodina pro rok 2019 byly mezi podporovaná témata a aktivity zařazeny také aktivity zahrnující práci s agresory v rodinách a mezi partnery jako prevenci fyzického i psychického násilí, a to v rámci dotační oblasti I. Preventivní aktivity na podporu rodiny, partnerství a rodičovství. Celkově bylo v NDT Rodina v roce 2019 podpořeno 250 projektů, mezi něž bylo rozděleno více než 96,5 mil. Kč. Podpořené projekty se věnovaly celé škále témat, přičemž není bohužel možné konkrétně určit, které z nich byly zacíleny na zastavení násilí v rodině, kde vyrůstají děti, a vyrovnaní se s násilím v rodině.

Na děti vyrůstající v rodinách, kde probíhá násilí, je nahlíženo jako na děti ohrožené ve smyslu § 6 písm. g) zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o SPOD“). Těmto dětem, jsou-li zachyceny OSPOD, je poskytována SPO, kdy sociální pracovníce či pracovník OSPOD, který odpovídá za poskytování SPO konkrétnímu dítěti, koordinuje průběh ostatních odborných služeb tak, aby směřovaly k naplnění práv a potřeb dítěte. Jedním z nástrojů spolupráce s poskytovateli odborných služeb jsou případové konference.

Počet případů domácího násilí probíhajícího v přítomnosti dětí, které byly řešeny OSPOD, je sledován v Ročním výkaze o výkonu SPO (specificky jsou z celkového počtu sledovány i případy domácího násilí probíhajícího v přítomnosti dětí, u nichž došlo ve sledovaném roce k vykazání). Počet dětí, které nad rámec SPO využívaly specializované odborné služby jiných poskytovatelů, zde sledován není. V systému SPO také působí na základě § 48 a násl. zákona o SPOD fyzické nebo právnické pověřené osoby k výkonu SPO, které se zaměřují i na pomoc dětských obětí násilí v rodině. Tyto osoby poskytují v rozsahu svého pověření např. poradenskou činnost dětem a jejich rodičům, ale také mohou provozovat zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc (dále jen „ZDVOP“), což je pobytová služba pro děti v krizové situaci. ZDVOP jsou financovány ze státního příspěvku pro zřizovatele ZDVOP (k 15. 11. 2019 bylo na území ČR 55 zařízení s kapacitou 804 dětí, kdy k 31. 10. 2019 byla v rámci státního příspěvku pro zřizovatele ZDVOP vyplacena částka 116 638 970 Kč).

Na rozvoj sítě odborných služeb pro ohrožené děti a jejich rodiny se soustředila KA č. 1 „Podpora a rozvoj služeb v oblasti sociálně-právní ochrany dětí“ IP MPSV, jejímž cílem bylo podporovat síťování služeb pro práci s dětmi a rodinami spolupracujícími s OSPOD s důrazem na systémovost, návaznost a provázanost služeb a jejich preventivní charakter, dále definovat a pilotně ověřit inovativní a preventivní služby pro ohrožené rodiny a děti, které se osvědčily v zahraničí či již byly ojediněle realizovány na území ČR. Záměrem bylo rozvíjet na místní úrovni síť komunitních služeb, které budou reagovat na široké spektrum

potřeb, včetně služeb pro dětské oběti násilí v rodině. Výstupem KA č. 1 byla i řada publikací, které by měly být vodítkem pro OÚ ORP k rozvoji sítě služeb pro děti a rodiny.⁴¹

Stanovisko Výboru k výstupu v gesci MPSV č.1: Částečně plněno

Výbor doporučuje MPSV identifikovat a informovat Výbor o projektech zaměřených na poskytování odborné pomoci pro děti v návaznosti na detekci násilí v rodině spadajících do oblasti SPOD, včetně finanční alokace, počtu podpořených organizací a počtu podpořených rodin a dětí (dle indikátoru výstupu).

Výbor doporučuje MPSV vytvořit monitorovací mechanismus počtu podpořených organizací vč. finanční alokace a počtu rodin a dětí, kterým byla poskytnuta odborná pomoc v návaznosti na detekci násilí v rodině spadajících do oblasti SPOD.

Stanovisko Výboru k výstupu v gesci MPSV č. 2: Částečně plněno

Výbor doporučuje MPSV informovat Výbor o způsobu, jakým byla prioritizována specializovaná krizová pomoc pro děti ohrožené násilím v rodině v rámci dotačního programu MPSV pro poskytovatele sociálních služeb, počtu podpořených organizací včetně finanční alokace a zřízení monitorovacího mechanismu k zjištění počtu dětí, kterým byla z důvodu domácího násilí poskytnuta pobytová či ambulantní odborná pomoc (dle indikátoru výstupu).

Opatření č. 12: Připravit podklady k pilotnímu projektu specializované služby pro oběti sexuálního násilí

Gestor: ÚV ČR ve spolupráci s MZd, MPSV, MV, MSp, MŠMT

Výstupy	Indikátor	Termín a gestor
Pracovní skupina k vytvoření plánu zřízení pilotního projektu specializované multidisciplinární služby pro oběti sexuálního násilí a přípravě metodiky pro specializovaný přístup k obětem sexuálního násilí	a) Vytvořená pracovní skupina b) Vytvořený plán zřízení pilotního projektu c) Vytvořená metodika	a) 31. 12. 2019 b), c) 31. 12. 2020 ÚV ČR ve spolupráci s MZd, MPSV, MV, MŠMT, MSp

Informace o plnění ÚV ČR:

V listopadu 2019 proběhla schůzka s MZd za účelem plnění Akčního plánu a mj. plnění předmětného úkolu. MZd bylo osloveno ohledně spolupráce na plnění úkolu.

Možnost vzniku pilotního centra pro oběti sexuálního násilí byla zahrnuta do výzvy v rámci Norských fondů zaměřené na podporu dostupnosti specializovaných služeb pro osoby ohrožené domácím a genderově podmíněným násilím, na jejíž přípravě ÚV ČR spolupracuje s MF v roli odborného garanta.

Stanovisko Výboru: Splněno částečně.

⁴¹ Např. publikace „Optimální model minimální sítě služeb pro děti a jejich rodiny na úrovni obcí s rozšířenou působností“ a „Metodika pro vytvoření minimální sítě služeb na úrovni obcí s rozšířenou působností“, „Metodika lokálního síťování a práce a vedení lokálních sítí“. Elektronická verze materiálů je zveřejněna na webových stránkách projektu www.pravonadetstvi.cz.

Výbor vítá zahrnutí možnosti vzniku pilotního centra pro oběti sexuálního násilí v rámci výzvy Norských fondů.

Výbor doporučuje ÚV ČR vytvořit platformu pro přípravu plánu zřízení pilotního projektu a metodiky pro specializovaný přístup k obětem sexuálního násilí co nejdříve.

Opatření č. 13: Zohledňovat specifické potřeby obětí domácího a genderově podmíněného násilí v rámci reformy péče o duševní zdraví

Gestor: **MZd**

Výstupy	Indikátor	Termín a gestor
V rámci implementace reformy duševního zdraví jsou při pilotních projektech nových služeb reflektovány potřeby zohledňující oběti domácího a genderově podmíněného násilí (ve spolupráci s Výborem)	Přizvání zástupců a zástupkyň Výboru pro prevenci domácího násilí a násilí na ženách do Pracovní skupiny MZd k reformě péče o duševní zdraví	31. 12. 2019 a průběžně v následujících letech MZd, MPSV ve spolupráci s ÚV ČR

Informace o plnění MZd:

Zástupci a zástupkyň Výboru budou přizváni do relevantních pracovních orgánů věnujících se tématům, která úzce souvisejí s danou problematikou. Přizvání budou s ohledem na harmonogram projektu Deinstitutionalizace péče o duševně nemocné.

Informace o plnění MPSV:

Z hlediska Strategie sociálního začleňování 2021-2030 nejsou potřeby domácího a genderově podmíněného násilí více specifikovány; pokud jde o sociální služby, jsou poskytovány všem bez rozdílu rasy, národnosti, náboženského vyznání a pohlaví. S odkazem na výše uvedenou Strategii se však MPSV zaměřuje na podporu deinstitutionalizace psychiatrické péče a taktéž na optimalizaci a zvýšení dostupnosti péče na sociálně-zdravotním pomezí (zejména v oblasti financování, legislativy, řízení a organizaci práce, dostupného bydlení či podpory zaměstnanosti).

Informace o plnění ÚV ČR:

ÚV ČR ani Výbor nebyl ohledně spolupráce na plnění tohoto opatření osloven.

Stanovisko Výboru: Neplněno

Výbor doporučuje MZd informovat Výbor o harmonogramu projektu Deinstitutionalizace péče o duševně nemocné a přizvat zástupce a zástupkyň Výboru do relevantních pracovních orgánů co nejdříve.

Výbor doporučuje MPSV v rámci podpory deinstitutionalizace psychiatrické péče a optimalizace a zvýšení dostupnosti péče na sociálně-zdravotním pomezí zohledňovat specifické potřeby obětí domácího a genderově podmíněného násilí a informovat o způsobu jejich zohledňování Výbor.

Opatření č. 15: Zajistit financování a nepřetržitý provoz bezplatné telefonické pomoci obětem domácího a genderově podmíněného násilí

Gestor: **MV**

Výstupy	Indikátor	Termín a gestor
Nepřetržitý provoz stávající bezplatné linky pomoci obětem kriminality a domácího násilí	Zajištěný provoz a financování stávající linky	31. 12. 2019 a průběžně v následujících letech MV

Informace o plnění MV:

Ministerstvo vnitra spravuje dotační program pro nestátní neziskové organizace provozující evropské krizové či asistenční linky 116 000, 116 111 a 116 006 v České republice. V každém roce je na dotační program alokována částka 2 miliony korun. V roce 2019 došlo k jednorázovému navýšení o 100 tisíc korun. Ministerstvo vnitra podporuje tyto linky: Linka pro rodinu a školu 116 000/Linka ztracené dítě 116 000; Linka bezpečí 116 111 a Linka pomoci obětem kriminality a domácího násilí 116 006. Provoz bezplatné linky pomoci obětem kriminality a domácího násilí byl v roce 2019 zajištěn nepřetržitě.

Doplňující informace:

Výše dotace přidělená specificky Lince pomoci obětem kriminality a domácího násilí činila v roce 2019 150 tisíc korun (stejně jako v roce předchozím).

Stanovisko Výboru: **Plněno.**

Opatření č. 16: Posilovat kapacity intervenčních center v oblasti domácího násilí prostřednictvím Norských fondů

Gestor: **MF ve spolupráci s ÚV ČR**

Výstupy	Indikátor	Termín a gestor
Výzva zaměřená na posilování interdisciplinární spolupráce prostřednictvím zvyšování kapacit intervenčních center	a) Vyhlášení výzvy na podporu interdisciplinární spolupráce b) Počet podpořených projektů a jejich rozpočet (v letech 2020 – 2022)	31. 12. 2019 a průběžně v následujících letech MF ve spolupráci s ÚV ČR

Informace o plnění MF:

V červnu 2019 byla podepsána Smlouva o programu Lidská práva mezi Ministerstvem financí ČR a Ministerstvem zahraničních věcí Norska, čímž bylo zajištěno financování opatření č. 16 prostřednictvím Norských fondů 2014 – 2021 ve výši 1 000 000 EUR (cca 25 500 000 CZK). Vyhlášení výzvy zaměřené na posilování interdisciplinární spolupráce prostřednictvím zvyšování kapacit intervenčních center v rámci Norských fondů 2014 – 2021 se předpokládá v druhé polovině roku 2020.

Stanovisko Výboru: **Částečně plněno**

Výbor doporučuje MF zajistit vyhlášení výzvy zaměřené na posilování interdisciplinární

Opatření č. 17: Podporovat dostupnost specializovaných sociálních služeb pro osoby ohrožené domácím a genderově podmíněným násilím prostřednictvím Norských fondů

Gestor: **MF ve spolupráci s ÚV ČR**

Výstupy	Indikátor	Termín a gestor
Výzva zaměřená na podporu dostupnosti specializovaných služeb pro osoby ohrožené domácím a genderově podmíněným násilím (vč. utajených azylových domů) zohledňující postavení a specifické potřeby osob čelících vícečetné diskriminaci	a) Vyhlášení výzvy na podporu dostupnosti specializovaných sociálních služeb (vč. utajených azylových domů) b) Počet podpořených projektů a jejich rozpočet (v letech 2020 – 2022)	31. 12. 2019 a průběžně v následujících letech MF ve spolupráci s ÚV ČR

Informace o plnění MF:

V červnu 2019 byla podepsána Smlouva o programu Lidská práva mezi Ministerstvem financí ČR a Ministerstvem zahraničních věcí Norska, čímž bylo zajištěno financování opatření č. 17 prostřednictvím Norských fondů 2014 – 2021 ve výši 1 946 471 EUR (cca 49 700 000 CZK). Vyhlášení výzvy zaměřené na podporu dostupnosti specializovaných služeb pro osoby ohrožené domácím a genderově podmíněným násilím (vč. utajených azylových domů) zohledňující postavení a specifické potřeby osob čelících vícečetné diskriminaci v rámci Norských fondů 2014 – 2021 se předpokládá v druhé polovině roku 2020.

Stanovisko Výboru: **Částečně plněno**

Výbor doporučuje MF vyhlášení výzvy zaměřené na podporu dostupnosti specializovaných služeb pro osoby ohrožené domácím a genderově podmíněným násilím co nejdříve.

Oblast č. 3: Zajištění přístupu ke spravedlnosti pro všechny osoby ohrožené domácím a genderově podmíněným násilím

Opatření č. 18: Zajistit možnost průběžného vzdělávání justičních čekatelů a čekatelek, soudců a soudkyň a státních zástupců a zástupkyň v tématu rozhodování o svěřeni dítěte do péče a úpravě styků násilného rodiče s dítětem a standardizaci práce soudních znalců a znalkyň v oblasti domácího a genderově podmíněného násilí

Gestor: MSp

Výstupy	Indikátor	Termín a gestor
Každoročně vypsaná nabídka kurzů Justiční akademie pro justiční čekatele a čekatelky, soudce a soudkyně a státní zástupce a zástupkyně k tématu rozhodování o svěřeni dítěte do péče a úpravě styků násilného rodiče s dítětem	a) Počet vypsaných kurzů b) Počet účastníků a účastnic	31. 12. 2019 a průběžně v následujících letech MSp

Informace o plnění MSp:

V roce 2019 byl realizován třídní seminář „Psychologie výslechu dětí se zaměřením na analýzu kazuistik“ (22. - 24. 5. 2019, Kroměříž). Seminář je svým zaměřením určen především těm zaměstnankyním a zaměstnancům justice, kteří se při své praxi setkávají s dětským klientem. Obsahem jsou základní pravidla vedení výslechu dítěte. Součástí semináře je teoretická část propojená kazuistikami a diskusním panelem.

Počet účastníků a účastnic: 14 (2 muži, 12 žen).

Lektoři a lektorky: PhDr. Ludmila Mrkvicová (klinická psycholožka, soudní znalkyně), PhDr. Karel Nosek (soudní znalec).

Na začátku roku 2020 bude realizován seminář „Rodinné právo soukromé pro opatrovnické soudce“ (20. – 22. 1. 2020, Kroměříž). Na programu tohoto třídního semináře je celkem 5 přednášek, které se týkají těchto témat:

- k využitelnosti zákona č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů, v rodinně-právních sporech – JUDr. Tomáš Durdík
- rozhodování o svěřeni dítěte do péče v případech tvrzeného domácího násilí a úprava styků násilného rodiče s dítětem – úvod – Mgr. Jana Provazníková
- rozhodování o svěřeni dítěte do péče v případech tvrzeného domácího násilí a úprava styků násilného rodiče s dítětem – pohledem praxe organizace pomáhající dětem a rodinám ohroženým domácím násilím – Bc. Petra Wünschová
- předběžná opatření ve věcech domácího násilí – JUDr. Čuhelová
- ukázky dobré praxe využití zákona o obětech TČ v rodinně-právních sporech – JUDr. Hrdá.

Na seminář je přihlášeno celkem 110 osob, tj. seminář je plně obsazen. Z přihlášených je 19 mužů a 91 žen.

Pro rok 2020 se ve spolupráci s Evropskou justiční vzdělávací sítí (EJTN) plánuje seminář „Children in the context of domestic violence - how to safeguard their right to protection“ (6. 3. 2020, Lisabon), na němž má česká Justiční akademie zpravidla k dispozici 1-2 místa.

Stanovisko Výboru: **Plněno**

Výbor vítá vypsání uvedených kurzů v roce 2019 a 2020 a doporučuje MSp v těchto aktivitách nadále pokračovat i v příštích letech.

Opatření č. 19: Zvýšit informovanost soudců a soudkyň a státních zástupců a zástupkyň o problematice domácího a genderově podmíněného násilí a výstupech v této oblasti

Gestor: **MSp**

Výstupy	Indikátor	Termín a gestor
Přehled vhodné rozhodovací praxe soudů v případech znásilnění zpracovaný Úřadem vlády ČR (a případně další výstupy analýz v této oblasti) zařazený na programu porady ministra spravedlnosti s předsedy a předsedkyněmi krajských a vyšších soudů	Zařazení analýzy a dalších výstupů v této oblasti do programu porady	31. 12. 2019 MSp
Každoročně vypsáný kurz Justiční akademie pro soudce a soudkyně k tématu rozhodování soudů v případech znásilnění a dalších forem násilí na ženách	a) Vypsáný kurz b) Počet účastníků a účastnic	31. 12. 2019 a průběžně v následujících letech MSp
Školení Justiční akademie zaměřené na další prohlubování specializace státních zástupců a zástupkyň na případy domácího a genderově podmíněného násilí	Počet vypsáných školení Justiční akademie a jejich kapacita letů	31. 12. 2019 a průběžně v následujících letech MSp

Informace o plnění MSp:

Přehled vhodné rozhodovací praxe soudů v případech znásilnění zpracovaný Úřadem vlády ČR (a případně další výstupy analýz v této oblasti) zařazený na program porady ministra spravedlnosti s předsedy a předsedkyněmi krajských a vyšších soudů:

Předmětný materiál byl zařazen na program porady ministryně spravedlnosti s předsedy a předsedkyněmi krajských a vyšších soudů konané dne 13. 12. 2019. Materiál byl všem účastníkům zaslán předem spolu s pozvánkou a náměstek sekce legislativní o něm dále informoval všechny zúčastněné přímo na poradě.

Každoročně vypsáný kurz Justiční akademie pro soudce a soudkyně k tématu rozhodování soudů v případech znásilnění a dalších forem násilí na ženách:

V roce 2019 byly realizovány 2 běhy dvoudenního semináře „Psychologie výslechu dospělých I. a II.“ (24. - 25. 1. + 21. - 22. 3. 2019, Praha; 11. - 12. 11. + 18. - 20. 11. 2019, Kroměříž). Seminář je svým zaměřením určen zejména pro osoby pohybující se v oblasti trestního práva. Jeho obsahem jsou základní pravidla vedení výslechu dospělého jedince. Z hlediska metody se jedná o kombinaci teoretických poznatků, kazuistik a praktických poznatků. Dostatečný prostor je věnován diskusi. Pokračováním semináře je seminář Psychologie výslechu dospělých II., který je zaměřen na specifické výslechové situace (většina semináře je zaměřena na výslech oběti sexuálního zneužívání, výslech oběti znásilnění, výslech oběti domácího násilí).

Počet účastníků a účastnic: Praha – 22 (6 mužů, 16 žen), Kroměříž – 20 (6 mužů, 14 žen).

Lektorka: PhDr. Jindřiška Záhorská, Ph.D. (soudní znalkyně, klinická psycholožka).

Dále byly realizovány 2 běhy dvoudenního semináře „Znalecké psychologické zkoumání“ (20. - 21. 5. + 10. - 11. 10. 2019, Praha). Seminář je svým zaměřením určen pro osoby pohybující se v oblasti trestního práva. Jeho obsahem je struktura psychologických znaleckých posudků, kompetence a možnosti znalce v dané oblasti, formulace zadávaných otázek, metody používané v rámci znaleckého vyšetření. Součástí semináře je teoretická část propojená kazuistikami, část semináře je věnována rozboru případů účastníků a účastnic. Počet účastníků a účastnic: 40 (6 mužů, 34 žen). Lektorka: PhDr. Jindřiška Záhorská, Ph.D. (soudní znalkyně, klinická psycholožka).

V rámci mezinárodní spolupráce se 2 zástupci z české justice zúčastnili zahraničního semináře „Domestic violence nad feminine genital mutilation“ (1. 2. 2019, Lisabon; 8. - 10. 4. 2019, Trevír). Dále je na rok 2020 plánován zahraniční seminář „Investigation and prosecution of crimes against sexual freedom“ (16. - 18. 11. 2020, Madrid).

Školení Justiční akademie zaměřené na další prohlubování specializace státních zástupců a zástupkyň na případy domácího a genderově podmíněného násilí:

V roce 2019 měl být dle vzdělávacího plánu realizován třídní seminář „Domácí násilí“ (9. - 11. 10. 2019, Praha). Seminář se věnuje jednak tématu domácího násilí obecně, jednak problematice genderově podmíněného násilí. Účastníci a účastnice jsou seznámeni s průsečíky a rozdíly mezi domácím násilím a genderově podmíněným násilím, se zajištěním potřeb zvláště zranitelných obětí v trestním řízení a s příslušnou judikaturou Nejvyššího soudu. Pozornost je věnována také specifikům domácího násilí v trestním řízení z pohledu státního zástupce či zástupkyně a bude na něj nahlíženo také z pohledu policie.

Seminář byl ovšem zrušen pro nízký počet přihlášených účastníků a účastnic - kapacita 100 účastníků a účastnic, přihlášeno 45 (z toho pouze 14 státních zástupců (2 muži, 12 žen), 9 soudců (3 muži, 6 žen) a zbývající naprostá většina čekatelé a čekatelky a asistenti a asistentky). Lektory a lektorky: doc. PhDr. Ludmila Čírtková, CSc. (prorektorka Policejní akademie ČR, soudní znalkyně v oboru školství a kultura, psychologie, zdravotnictví a psychiatrie), JUDr. Tomáš Durdík (soudce Nejvyššího soudu), Mgr. Vladimír Vedra (Bílý kruh bezpečí, APIC ČR), JUDr. Lucie Hrdá (AK Hrdá zaměřující se na problematiku domácího násilí a stalkingu), por. Bc. Andrea Kornetová (komisař 4. oddělení obecné kriminality SKPV Městského ředitelství Policie Brno).

Seminář se zahrnutím těchto témat včetně tématu znásilnění proběhl ve dnech 9. - 10. 3. 2020 v Praze. Na seminář se přihlásilo 85 účastníků a účastnic, z toho 26 státních zástupců a zástupkyň, 11 soudců a soudkyň, 3 zaměstnanci a zaměstnankyně Ministerstva spravedlnosti a ve zbývajících většině čekatelé a čekatelky a asistenti a asistentky. Ve snaze vynahradit loňskou absenci Justiční akademie navíc plánuje v letošním roce uspořádat pro zájemce a zájemkyně z Moravy ještě jeden seminář na téma domácího násilí, a to na podzim v Kroměříži.

V rámci mezinárodní spolupráce se 2 zástupci z české justice zúčastnili zahraničního semináře „Gender issues in domestic violence“ (28. - 29. 10. 2019, Lisabon).

Stanovisko Výboru k výstupu v gesci MSp č. 1: **Splněno**

Výbor doporučuje MSp rozeslat analýzu i všem trestním soudcům a soudkyním a státním zástupcům a zástupkyním, kteří a které projednávají případy znásilnění a násilí na ženách.

Stanovisko Výboru k výstupu v gesci MSp č. 2: **Plněno**

Výbor vítá realizaci semináře Psychologie výslechu dospělých zaměřeného na výslech obětí domácího a sexuálního násilí.

Výbor doporučuje MSp pokračovat v každoročním vypisování seminářů a motivovat účastníky a účastnice semináře Psychologie výslechu dospělých I., aby se zúčastnili také semináře Psychologie výslechu dospělých II.

Stanovisko Výboru k výstupu v gesci MSp č. 3: **Plněno**

Výbor vítá vypsání tří denního semináře Domácí násilí a realizaci náhradního semináře zaměřeného na problematiku domácího a genderově podmíněného násilí.

Výbor doporučuje MSp pokračovat v realizaci školení zaměřených na další prohlubování specializace státních zástupců a zástupkyň na případy domácího a genderově podmíněného násilí.

Opatření č. 20: **Zvýšit informovanost osoby ohrožené domácím a genderově podmíněným násilím o jejich právech vč. možnosti vymáhat odškodnění a poskytnutí peněžité pomoci**

Gestor: **MV**

Výstupy	Indikátor	Termín a gestor
Školení pro policisty a policistky zaměřené na způsob jak stručně a jasně informovat osoby ohrožené domácím a genderově podmíněným násilím o jejich právech a dostupné pomoci (vč. způsobu využívání revidovaných formulářů)	a) Počet školení b) Počet proškolených policistů a policistek	31. 12. 2019 a průběžně v následujících letech MV

Informace o plnění MV:

U policistů a policistek (zejména u těch, kteří objasňují trestnou činnost páchanou na mládeži a u krizových interventů) probíhá několikrát ročně školení v oblasti domácího násilí, ale také dalších forem genderově podmíněného násilí, kde je kladen důraz na zajištění genderově citlivého přístupu k obětem tohoto typu násilí a zohlednění specifických potřeb obětí. Například u krajského ředitelství Policie ČR hl. m. Prahy se jednalo o proškolení 373 policistů a policistek (z toho ve čtyřech školeních 100 policistů a policistek služby kriminální policie a vyšetřování a ve dvanácti školeních 273 policistů a policistek vnější služby, u krajského ředitelství Jihočeského kraje 603 policistů a policistek, u krajského ředitelství Královéhradeckého kraje 466 policistů a policistek, u krajského ředitelství Zlínského kraje 377 policistů a policistek a u krajského ředitelství Karlovarského kraje 431 policistů a policistek.

Součástí prováděných školení bývají i školení se zaměřením na způsob jak stručně a jasně informovat osoby ohrožené domácím násilím a genderově podmíněným násilím o jejich právech, nárocích na odškodnění a dostupné pomoci. Na centrální úrovni bylo vzdělávacími zařízeními Policie ČR proškoleny v rámci základní odborné přípravy (viz bod 01) celkem 2645 policistů.

V listopadu 2019 bylo ve spolupráci s Bílým kruhem bezpečí organizováno školení policejních lektorů v problematice domácího násilí. Celkem bylo proškoleny 22 policistů

a policistek – lektorů a lektorek vzdělávacích zařízení Policie ČR, kteří získali osvědčení k proškolení v používání metody SARA DN (původně kanadská diagnostická metoda „Spousal Assault Risk Assessment“, určená především policistům a policistkám, kteří se dostanou do prvního kontaktu s osobou ohroženou domácím násilím). Poskytování pomoci probíhá ve spolupráci s mimorezortními organizacemi např. ADRA, Bílý kruh bezpečí, Krizové centrum pro děti a rodinu. K problematice domácího násilí byla v dubnu 2019 krajské ředitelství Policie Karlovarského kraje zorganizovaná konference určená laické i odborné veřejnosti, které se účastnili i metodici obvodních oddělení a krajských ředitelství Policie (27 metodiků a metodiček, kteří byli k této problematice proškoleni i v rámci instrukčně metodického zaměstnání ve dnech 12. – 13. 9. 2019).

Stanovisko Výboru: **Částečně plněno**

Výboru doporučuje MV informovat Výbor o konkrétním počtu školení pro policisty a policistky zaměřených specificky na způsob jak stručně a jasně informovat osoby ohrožené domácím a genderově podmíněným násilím o jejich právech a dostupné pomoci vč. způsobu využívání revidovaných formulářů a počtu proškolených osob (dle indikátoru výstupu).

Opatření č. 21: Vyhodnotit a podle výsledků pilotního projektu případně rozšířit využití signalizačního zařízení pro osoby ohrožené domácím a genderově podmíněným násilím do dalších krajů

Gestor: **MV**

Výstupy	Indikátor	Termín a gestor
Evaluace pilotního projektu signalizačního zařízení pro osoby ohrožené domácím a genderově podmíněným násilím	Představení evaluace na jednání Výboru	31. 12. 2019 MV

Informace o plnění MV:

V letech 2018 – 2019 byl realizován projekt „Nebud'te slepí k domácímu násilí III“. Cílem projektu byla podpora specializace policistů a policistek v rámci profesionální komunikace s oběťmi domácího násilí, předcházení sekundární viktimizaci těchto osob a dále zajištění účinné ochrany ohrožených osob včetně dětí před dalším útokem násilné osoby. Podstatnou část projektu tvořil pilotní projekt, který měl ověřit potřebu rozšíření katalogu opatření pro ochranu ohrožené osoby po vykazání násilné osoby ze společného obydlí. Ohroženým osobám bylo na dobu vykazání poskytnuto speciální zařízení, které v případě ohrožení umožní přivolat pomoc policie stisknutím jediného tlačítka. Zařízení je schopno lokalizovat oběť a předat údaje operačnímu středisku, které pak na místo incidentu vyšle policejní hlídku. Pilotní projekt byl kladně hodnocen jak ze strany spolupracujících subjektů (krajské ředitelství Policie Středočeského kraje, intervenční centra Příbram a Kladno), tak ze strany ohrožených osob, které se díky tomuto zařízení cítily bezpečněji. Podrobná evaluace projektu byla představena zástupkyní Ředitelství služby pořádkové policie na jednání Výboru dne 5. září 2019.

V roce 2019 se Policie ČR podílela na vzniku české verze aplikace pro oběti domácího násilí „Bright Sky“. Aplikace má pomoci odhalit signály násilného vztahu a nabídnout možnosti pomoci. Může tak být dalším nástrojem, který ohrožené osobě může pomoci překonat obavy a neochotu domácí násilí nahlásit, a v důsledku přispět ke snížení latence tohoto závažného celospolečenského jevu.

Stanovisko Výboru: **Splněno.**

Výbor doporučuje MV vyhodnotit a informovat Výbor o možnostech dalšího využití signalizačního zařízení a jeho případného rozšíření (za jakých finančních, personálních a dalších podmínek.)

Opatření č. 23: **Legislativně upravit postavení dítěte a zranitelných osob v přestupkovém řízení**

Gestor: **MV**

Výstupy	Indikátor	Termín a gestor
Legislativní úprava postavení dítěte jako svědka v přestupkovém, příp. obecně správním řízení, která účinně chrání jeho zájmy, zejména při projednávání násilí v rodině	Předložení novely zákona č. 250/2016 Sb. o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich zohledňující postavení dítěte v příslušných řízeních k projednání a schválení vládě	31. 12. 2019 MV
Legislativní úprava ochrany osobních údajů, soukromí a procesního postavení zranitelných obětí v přestupkovém řízení	Předložení novely zákona č. 250/2016 Sb. o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich zohledňující postavení zranitelných osob a jejich soukromí k projednání a schválení vládě	31. 12. 2019 MV

Informace o plnění MV:

Vládní návrh příslušné novely zákona 250/2016 Sb. o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, byl předložen Poslanecké sněmovně dne 6. prosince 2019 a je projednáván jako sněmovní tisk 670:

- Návrh zakotvuje vyloučení osobních a dalších citlivých údajů osob vystupujících v řízení z nahlížení do spisu, pokud to vyžaduje ochrana jejich soukromí nebo bezpečnosti.
- Navrhuje se též přiznat procesní práva podle § 71 nově i osobám přímo postiženým spácháním přestupku, jejichž souhlas se zahájením nebo pokračováním v řízení se nevyžaduje z důvodů uvedených v § 79 odst. 5 (tj. byla-li spácháním přestupku postižena osoba mladší 18 let nebo byl-li přestupek důvodem vykázání ze společného obydlí).
- Stanoví se pravidla výslechu svědka mladšího 15 let.
- Zakládá se informační povinnost správního orgánu vůči orgánu sociálně-právní ochrany dětí v případě, že byl přestupek vykazující znaky užití násilí v rodině nebo partnerském vztahu spáchán na osobě mladší 18 let, nebo byla-li osoba mladší 18 let svědkem takového přestupku.

Stanovisko Výboru k výstupu v gesci MV č. 1: **Splněno.**

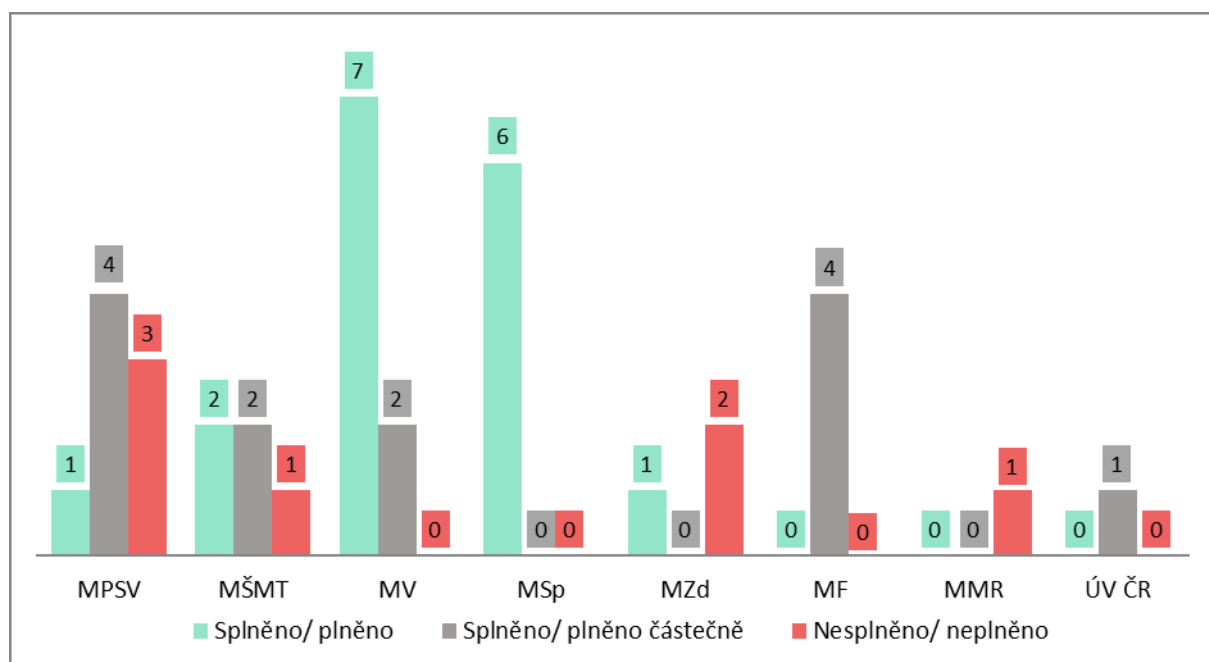
Stanovisko Výboru k výstupu v gesci MV č. 2: **Splněno.**

3.2. Shrnutí plnění Akčního plánu v roce 2019

Akční plán obsahuje celkem 34 výstupů s termínem plnění v roce 2019. Z vyhodnocení plnění Akčního plánu provedeného Výborem vyplývá, že z těchto 34 výstupů bylo splněno/plněno 15 (44,1 %), částečně splněno/plněno 14 (41,2 %) a nesplněno/neplněno 5 (14,7 %). Následující graf ukazuje plnění úkolů ze strany jednotlivých rezortů (přičemž výstup č. 4 opatření č. 6 a výstup opatření č. 13. byly uloženy více rezortům současně).⁴² Z uvedeného grafu vyplývá, že nejúspěšnějším rezortem v plnění výstupů Akčního plánu bylo v roce 2019 MSp. MSp splnilo/plnilo 6 z 6 výstupů s termínem plnění v roce 2019. Velice úspěšné v plnění výstupů bylo také MV, které z celkových 9 výstupů splnilo/plnilo 7 a zbývajících 2 výstupy splnilo/plnilo částečně. Naproti tomu MZd nesplnilo/neplnilo 2 ze 3 výstupů s termínem plnění v roce 2019.

V roce 2019 Výbor poskytoval rezortům odbornou asistenci pro naplňování úkolů uložených na rok 2019. Plnění opatření Akčního plánu bylo pravidelně projednáváno na jednáních Výboru a za účelem efektivnějšího plnění probíhaly v roce 2019 schůzky s jednotlivými resorty.

Graf č. 4: Přehled plnění Akčního plánu ze strany jednotlivých rezortů v roce 2019

Oblast prevence domácího a genderově podmíněného násilí obsahuje celkem 16 výstupů s termínem plnění v roce 2019. Z vyhodnocení plnění Akčního plánu provedeného Výborem vyplývá, že z těchto 17 výstupů bylo splněno/plněno 7 (41,2 %), částečně splněno/plněno 8 (47 %) a nesplněny 2 (11,8 %).

⁴² V celkovém hodnocení je výstup č. 4 opatření č. 6 započten jako částečně plněný. V přehledu plnění Akčního plánu ze strany jednotlivých rezortů je zohledněno plnění výstupu jednotlivých rezortů.

Oblast ochrana a podpora osob ohrožených domácím a genderově podmíněným násilím (včetně dětí) obsahuje celkem 9 výstupů s termínem plnění v roce 2019. Z těchto 9 výstupů byl splněn/plněn 1 (14,3 %), částečně splněno/plněno 5 (71,4 %) a nesplněno 3 (33,3 %).

Oblast zajištění přístupu ke spravedlnosti pro všechny osoby ohrožené domácím a genderově podmíněným násilím obsahuje celkem 9 výstupů s termínem plnění v roce 2019. Z těchto 8 výstupů bylo splněno/plněno 7 (87,5 %) a částečně splněno/plněn 1 (12,5 %).

Následující graf ukazuje přehled plnění výstupů v roce 2019 v rámci jednotlivých strategických oblastí Akčního plánu. Z přehledu je patrné, že poměrově nejvíce jsou plněny výstupy v oblasti přístupu obětí ke spravedlnosti a nejméně v oblasti jejich ochrany a podpory.

Graf č. 5: Přehled plnění opatření Akčního plánu v rámci jednotlivých strategických oblastí

